

SVEIKINIMAI

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO GITANO NAUSĖDOS SVEIKINIMAS VALSTYBĖS DIENOS PROGA	3
--	---

ĮVYKIAI, PROBLEMOS, NUOMONĖS

AR BUS PATOGIAU, TRUMPIAU IR PIGIAU? – Petras Maksimavičius	4
PAŠTO ŽENKLAS „KULINARINIS PAVELDAS. ŠALTIBARŠČIAI“	25

ŠVIETIMAS

PRAĖJUSIEJI MOKSLO METAI LIETUVIŠKOSE MOKYKLOSE

PUNSKO SAVIVALDYBĖS VAIKŲ DARŽELYJE – Vida Jolanta Stankevičienė	6
PUNSKO DARIAUS IR GIRĖNO MOKYKLOJE – Vida Uzdilienė	8
PUNSKO KOVO 11-OSIOS LICĖJUJE – Alicija Krakauskienė, Irena Nevulienė	10
VIDUGIRIŲ MOKYKLOJE – Grażina Kibyšienė	16
SEINŲ LIETUVIŲ „ŽIBURIO“ MOKYKLOJE – Algirdas Vaicekuskas	21
SUVALKUOSE – Teresė Jonuškienė	23

KULTŪROS BARUOSE

IŠTARK, IŠGIRSK, IŠSAUGOK – Rūta Burdinaitė	24
--	----

SPAUDA RAŠĖ

LIETUVOS ŽINIASKLAIDA	26
-----------------------------	----

Viršeliuose:

Kunigas Marius Talutis prie atidengto koplytstulpio kardinolui Vincentui Sladkevičiui Partizanų parke Kadrėnuose, Ukmergės rajone (Kazio Linkos nuotr.)

Ant rėmų nerta staltiesė (Aldonos Vaicekuskienės nuotr.)

REDAKCIJOS ADRESAS

16-515 Puńsk,
ul. A. Mickiewicza 23

tel. / faks. (+48) 87 5161 416
www.e-ausra.pl
ausra@o2.pl

LEIDŽIA

Lenkijos lietuvių draugija
16-500 Sejny,
ul. Wileńska 9
tel. / faks. 87 5162 125

Vyr. redaktorė Irena Gasperavičiūtė
Redakcijos sekretorė Alicija Krakauskienė
Stilistė, korektorė Birutė Burdinaitė-Ołów
Techn. redaktorė Aldona Jonušonytė

KORESPONDENTAI: Petras Maksimavičius,
Eugenija Pakutkienė, Jurgita Stankauskaitė

Spausdino „Aušros“ leidyklos spaustuvė.

Numeris pasirašytas spaudai 2020-07-07

Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos
nuožiūra. Redakcijos nuomonė nebūtinai
sutampa su autorių nuomone.

Lenkijos lietuvių draugijos sąskaita

BS Sejny, ul. Powstańców Sejneńskich 1, 16-500 Sejny
Nr. 23 93540007 0000 0000 0198 0002
SWIFT / BIC kodas POLU PL PR

Zadanie pn. „Wydanie 24 numerów dwutygodnika „Auśra” zrealizowano dzięki dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Projektą „Lenkijos lietuvių tautinio sąmonin-
gumo ugdymas“ iš dalies remia Spaudos, radijo
ir televizijos
rėmimo fondas
(gauta parama per
projekto įgyven-
dinimo laikotarpį
– 6000 eurų).

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Mieli skaitytojai!

IRENA GASPERAVIČIŪTĖ

Štai sulaukėme Mindaugo karūnavimo dienos. Lietuvos televizija transliuoja iškilmės Daukanto aikštėje, šv. Mišias, skirtas valstybingumo dienai, o mūsų krašte tradiciškai rengiami himno giedojimai. Kai pagalvoji apie Lukiškių aikštėje įrengtą paplūdimį, visas liepos 6-osios minėjimo iškilmingumas blanksta. Ne vienas klausia, ar Lenkijos valstybėje būtų įmanomas panašaus „beach“ projekto įgyvendinimas. Manau, kad ne – čia istorinė atmintis šventenybė visiems, nepriklausomai nuo partinės priklausomybės.

Šiame „Aušros“ numeryje daugiausia dėmesio skiriame praėjusiems mokslo metams lietuviškose mokyklose. Birželio 26 d. baigėme mokslo metus. Beje, jie šiemet buvo kitokie nei paprastai. Pavasaris mokyklose būna itin turtingas kultūrinių renginių ir ekskursijų. Deja, šiais metais viso to mokiniai neteko – nebuvo nei Vaikų dienos, nei mokyklos švenčių, nei lietuvių kalbos, dailiojo žodžio, Lietuvos istorijos ir geografijos konkursų, nei jokių sporto rungtynių. Deja, nuotolinis mokymas tokių svarbių papildomų mokyklos įvykių užtikrinti negali.

Net ir mokyklą baigiantieji neturėjo galimybės tinkamai atsisveikinti su mokytojais ir draugais. Baigimo šventė jų atmintyje išliks kaip ypatinga savo kuklumu. Kadangi kaip tik Seinų apskrityje neseniai atsirado užsikrėtimo COVID-19 atvejų, mokslo metus baigėme elgdami labai atsargiai – laikydami visų sanitarinės epideminės tarnybos nurodymų. Renginy mokyklos kieme dalyvaavo tik aštuntokai, jų tėvai ir mokytojai.

Baigiantiesiems belieka palinkėti surasti savo tikrąjį gyvenimo kelią ir žengti juo drąsiai, nepamirštant, kas esą ir kur jų kelio pradžia, jų šaknys.

Mieli Lietuvos žmonės,
sveikinu Jus su Valstybės diena!

Liepos 6-oji mums leidžia mintimis grįžti į Lietuvos ištakas – lemtingą akimirką, kai įsibėgėjo mūsų bendros istorijos tėkmė.

Kartu su karaliumi Mindaugu pirmąkart įžengę į Vakarų, iki šiol judame pasirinktu keliu. Išaugę ir subrendę Europos valstybių šeimoje, mes liekame atviri tiems, kurie myli laisvę ir laikosi įstatymų.

Istorija mus moko teisingų pasirinkimų: puoselėti vienybę ir savitarpio supratimą, tiesti vienas kitam ranką, o ne atstumti, kartu siekti to, kas atrodo drąsu ir sunkiai pasiekiamu.

Kartais tereikia išdrįsti. Todėl šiandien kviečiu: dažniau didžiukimės tuo, kas jau pasiekta, ir drąsiai keiskime tai, kas mums Lietuvoje nepatinka.

Visi esame istorijos kūrėjai. Tai reiškia: mums nieko nėra neįmanomo!

Gražios šventės!

Gitanas Nausėda
Lietuvos Respublikos Prezidentas

Ar bus patogiau, trumpiau ir pigiau?

PETRAS MAKSIMAVIČIUS

Ne kartą Lenkijos lietuvių bendruomenės ar Pasaulio lietuvių bendruomenės reikalais teko keliauti į Balstogę, Vilnių, Varšuvą... Tie, kas mane pažįsta, žino, kad tokios kelionės man nepatinka, todėl stengiausi jų vengti. Jos dažniausiai atrodo taip: 3–5 valandos automobilyje, 1 valanda posėdyje ir 3–5 minutės, kai ateina metas labai glaustai išsakyti lietuvių bendruomenės nuomonę. Pasibaigus posėdžiui lieka kelios minutės neformaliems pokalbiams „koridoriuje“. Vėliau 3–5 valandas trunkanti kelionė namo. Tada, priklausomai nuo paros meto – pietūs, vakarienė arba pusryčiai. Dėl 3–5 minučių produktyvaus darbo prarandama keliolika valandų kelionėje. Taip atrodė ir ligi šiol dažnai atrodo Lenkijos lietuvių bendruomenės lyderių darbas. Žinoma, tai savanoriškas pasirinkimas aukoti asmeninį laiką ir lėšas bendruomenei. Tačiau

tai taip pat didelė atsakomybė. Juk vis vien kas nors turi bendruomenės reikalus spręsti ir jai atstovauti. Man visada kildavo klausimas, ar nebūtų galima kaip nors viso to supaprastinti – sutaupyti laiko ir dėl to pasiekti geresnių rezultatų.

Nuotoliniu būdu pradėjau dirbti prieš keliolika metų, kai buvau išrinktas į Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybą. Tada supratau tokio darbo gerąsias ir blogąsias puses. Kitos išeities nebuvo, nes valdybos nariai gyveno skirtinguose žemynuose ir dažnai fiziškai susitikti vienoje vietoje nebuvo galimybių. Posėdžiai vyko susirašinėjant elektroniniais laiškais, kadangi surengti vaizdo konferenciją dėl skirtingų laiko juostų taip pat nebuvo patogu. Kai pas vienus buvo vidurnaktis, pas kitus pietų metas arba aušo rytas. Paprastai valdybos posėdis trukdavo 3–4 dienas, tačiau reikėjo laikytis tam tikrų taisyklių.

Buvo patvirtinama darbotvarkė, vyko diskusija ir balsavimai. Vėliau būdavo surašomi protokolai. Per tas kelias dienas sau patogiu metu galima buvo įsijungti kompiuterį ir susipažinti su kitų nuomone, parašyti savo. Paklausti arba atsakyti į klausimus, paruošti įvairioms institucijoms raštų projektus ir kt.

Ko išmokau? Daug. Virtualioje erdvėje reikėjo griežtai laikytis tam tikrų taisyklių. Diskusija turėjo būti labai konkreči, teikiami pasiūlymai gerai apgalvoti ir argumentuoti. Griežtai nustatyta posėdžio pradžia ir pabaiga sudrausmindavo jo dalyvius. Labai greit visi supratome, kad diskutavimas apie „nieką“ ar ilgi išvedžiojimai neturi prasmės, kadangi jie vargina diskusijos dalyvius, todėl sunku rasti daugumos pritarimą išsakomiems argumentams ar pasiūlymams. Todėl tam tikros drausmės laikymasis leisdavo surengti konstruktyvų pasitarimą ir priimti sprendimus.

Šiandien tokie posėdžiai yra dažnas reiškinys, nepaisant to, ar dalyviai gyvena skirtinguose žemynuose, ar tame pačiame mieste. Paaiškėjo, kad nuotolinis darbas ar mokymasis pamažu taps kasdienybe. Jeigu netikite, pabandykite Suvalkuose nusipirkti vadinamąją internetinę vaizdo kamerą. Dar neseniai atrodė, kad tai tikra technologinė atgyvena, o iš parduotuvių lentynų jas išstūmė automobiliniai registratoriai. Šiandien pasirodo, kad internetinės vaizdo kameros tapo deficitine preke ir paklausa joms labai išaugusi.

Iš www.cbc.co

Ar yra prasmė rengti įprastus posėdžius, kuriuos aprašiau straipsnio pradžioje? Vis daugiau darbdavių atsako, jog prasmės nėra. Mat rengti nuotolinius posėdžius žymiai patogiau ir pigiau. Maža to, jie trunka trumpiau, o vykstant diskusijai ekrane matome pranešėjo veidą ir jo emocijas (o ne, kaip dažnai nutikdavo – tik siluetą ar pečius).

Mano minimos vaizdo ir garso konferencijos nėra jokia naujovė. Jos ir anksčiau vykdavo. Naujovė ta, kad šias priemones pradėjus masiškai naudoti, jos tampa ar jau tapo nauju visuomenės aktyvumo reiškiniu, kaip anksčiau mobilieji telefonai ar socialiniai tinklai. Šie reiškiniai sparčiai keičia mūsų kasdienybę ir turėsime prie naujų realiųjų priprasti.

Vaizdo komunikatoriai išsprendžia kelionių ir administracinių išlaidų klausimą. Konferencijos Varšuvoje dalyvis dviejų valandų susitikimui nuotoliniu būdu skiria tik dvi valandas, o ne 10 ar daugiau, kurias neretai praranda kelionės metu. Jis visus dalyvius mato ir girdi. Tiesa,

negali atsigerti konferencijos rengėjo termose paruoštos kavos ir suvalgyti pyragėlio. Negali taip pat kuluaruose aptarti kitų, dažnai privataus pobūdžio, klausimų. Bet gal ir gerai. Kita vertus, sutauptas lėšas ir laiką gali panaudoti kitai prasmingai veiklai.

Su nuotoliniu būdu rengiamomis konferencijomis ar posėdžiais susijęs taip pat nuotolinis mokymas ar mokymasis. Paskutinėje „Aušroje“ perskaičiau Rūtos Burdinaitės straipsnį apie nuotolinio mokymo niuansus. Šiame straipsnyje mokytojų, ypač matematikos mokytojos Irenos Marcinkevičienės, išsakytos

mintys nepaprastai reikalingos. Jos leidžia geriau suprasti, kaip atrodo nuotolinis mokymas „iš vidaus“, pvz., mokytojo akimis. Mums, kurie auginame mokyklinio amžiaus vaikus, kai kurie dalykai gali atrodyti kitaip. Todėl, kad staigiai pasikeitus mokymo būdai sunku buvo net įsivaizduoti, kokią „revoliuciją“ išgyvename ir kiek naujų dalykų visi turime išmokti. Tik dabar labai aiškiai pamatėme, kad tas anksčiau nuvalkiotas posakis, jog mokyklos bendruomenę sudaro mokiniai, mokytojai ir tėvai, yra labai teisingas. Nuotolinis mokymas, ypač jaunesniųjų mokinių, niekada nebus sėkmingas, jeigu jame tiesiogine prasme nedalyvaus tėvai. Akivaizdu, jog mūsų laukia didelis darbas, norint rasti tinkamus būdus, kaip šioje mokymo grandyje tėvai turėtų dalyvauti. Žinoma, daugelis jų ir prieš pandemiją dalyvavo. Vieni padėdavo ruošti namų darbus, kiti bent patikrindavo pažymius elektroniniame dienyne. Ir vienas, ir kitas būdas reikalingas bei naudingas. Įvedus nuotolinį mokymą, tėvų angažavimasis tikriausiai buvo

didėsnis, tačiau daugeliu atvejų chaotiškas ir be aiškių taisyklių.

Taigi visa tai ateityje tikriausiai teks tvarkyti ir sisteminti. Jau įgyta patirtis bus naudinga. Niekas nežino, ar po metų arba dešimtmečio vėl neatsidursime panašioje padėtyje. Todėl, mano galva, sugrįžus mokiniams į mokyklą nereikėtų visiškai atsisakyti kai kurių nuotolinio darbo elementų. Reikėtų juos tobulinti ir bandyti vis naujus sprendimus. Gal net praverstų kai kurias pamokas mokslo metams bėgant rengti nuotoliniu būdu arba leisti jas vesti kitų mūsų mokyklų mokytojams vaizdo konferencijos būdu. Įdomių sprendimų tikrai galima daug rasti. Jie didintų mūsų atsparumą galimoms ateities krizėms. Kaip minėtame straipsnyje teigė Punsko Kovo 11-osios lietuvių licėjaus direktorius A. Nevulis, „visi išmoko naudoti įvairius informacinių technologijų įrankius ir pažinti savarankiškų studijų skonį“. Tas gebėjimas savarankiškai studijuoti labai reikalingas. Gal jis svarbesnis net už sukauptų žinių bagažą. Man atrodo, kad JAV ar Vakarų Europoje būtent į tai seniai kreipiama daug dėmesio. Juk jau ir mes įsitikinome, kad ne visada šalia bus mokytojas, tėvas ar klasės draugas. Tai ne tik žinios, tai būdas išmokti savarankiškai gyventi.

Ir pabaigoje dar vienas pastebėjimas. Jau buvau apie tai rašęs, tačiau noriu priminti. Paspartėjus technologinei revoliucijai ir kilus pandemijai kaip niekada anksčiau išauga poreikis pasirūpinti modernia internetine infrastruktūra. Reikia dėti visas įmanomas pastangas, kad mūsų įstaigos ir gyventojai galėtų naudotis didelės spartos internetu. Gyvenimas keisis iš esmės ir visi greit tai pajusime. Gal ir nuskambės keistai, tačiau tai bus mūsų, kaip lietuvių tautinės mažumos, mūsų kultūros įstaigų, mokyklų, žiniasklaidos ir tuo pačiu tautinės tapatybės išsaugojimo klausimas. Išliksime, jeigu gebėsime prisitaikyti ir tose srityse sėkmingai konkuruoti.

PRAĖJUSIEJI MOKSLO METAI LIETUVIŠKOSE MOKYKLOSE

Punsko savivaldybės vaikų darželyje

VIDA JOLANTA STANKEVIČIENĖ

Atrodo, dar visai neseniai vaikai atvėrė duris į pasakų ir žaidimų pasaulį, atėjo į darželį. Ta diena buvo pilna jaudulio, nežinomybės, klausimų. Tačiau greitai daugeliui vaikų darželis tapo antraisiais namais. Gaila, kad skausmingai vasaros saulutė jau priminė, jog atėjo laikas šiais mokslo metais atsiveikinti su darželiu.

Punsko savivaldybės vaikų darželį lankė 108 ugdytiniai, 16 iš jų po atostogų kelias į mokyklą. Dirbo penkios vaikų grupės: dvi lietuviškos 3–4 metų „Meškiukų“ ir „Ežiukų“, dvi lietuviškos 5–6 metų „Varlyčių“ ir „Boružėlių“ bei viena lenkiška „Nykštukų“.

Daug dėmesio darželyje skiriama tautinių tradicijų, dvasinės kultūros vertybių puoselėjimui. Švenčiamos tradicinės šventės: Kūčios, Eglutės, Senelių šventė, Šeimos diena, vyksta ir kiti renginiai, į kuriuos kviečiami ugdytinių šeimų nariai. Ugdoma pagarba tėvams, savo kultūrinei tapatybei, kalbai, žmogui, gamtai, kultūros vertybėms. Organizuojame įvairias ekskursijas. Minime Lietuvos valstybines šventes: Vasario 16-ąją – Lietuvos valstybės atkūrimo dieną, Kovo 11-ąją – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną, Sausio 13-ąją – Laisvės gynėjų dieną.

Senelių šventė

Darželyje vyko papildomos anglų kalbos pamokėlės, veikė dramos, keramikos ir dailės būreliai. Vaikai, turintys kalbos sutrikimų, lankė logopedinius užsiėmimus. Vaikams su specialiais poreikiais buvo užtikrinta psichologinė ir pedagoginė pagalba.

Kaip ir kiekvienais metais darželio vaikučiai daug dirbo, mokėsi, dalyvavo įvairiuose konkursuose, išvykose. Gruodžio 6 dieną jie šventė Mikalojaus gimtadienį. Tą dieną buvo nuvykę į kiną „Cinema Lumiere“ Suvalkuose, kur žiūrėjo filmuką apie Kalėdų dovaną. Sugrįžus į darželį jų laukė staigmena – Kalėdų Senelis paliko vaikams visą maišą saldumynų. Smaugu buvo taip pat visiems nueiti prie Lietuvos kultūros namų įžiebtai eglutę.

Darželinukai linksmai šoko ir dainavo kartu su Seneliu. Gruodžio 20 d. į Punsko savivaldybės darželį pažadą ištesėjęs Kalėdų Senelis atvyko dar kartą. Jis pas vaikučius atėjo tada, kai jie valgė iškilmingas Kūčias. Kiekviena grupė parodė jam savo trumpą programėlę. Darželinukai Senelį pasikvietė į koridorių prie eglutės. Vaikai buvo labai laimingi, galėdami su juo pabendrauti, nusifotografuoti, pašokti ratelį, pasiimti dovanėles. Nuostabu, kai vaikystę gali praturtinti tokios nuostabios šventinės akimirkos. Nors kai kurie mažyliai nedrąsiai sutiko Kalėdų Senelį, bet gautos dovanos juos tikrai pradžiugino.

Darželinukai labai mėgsta naujoves, tad į darželį pakvietėme sferinį

kiną. Vaikučiai žiūrėjo filmą apie kosmoso paslaptis. Prieš pat Kalėdų šventes, gruodžio 19 dieną, pas mus buvo atvykę Suvalkų edukacinio centro atstovai. Jie su darželinukais ruošė kvepiančias spalvotas kalėdines žvakutes.

Šių metų sausio 17 d. Punsco kultūros namuose vyko graži ir iškilminga Senelių šventė. Anūkėliai dovanojo savo seneliams ir močiutėms įspūdingą programėlę. Tai viena iš laukiamiausių anūkų švenčių, kuomet visas dėmesys skiriamas mylimiems seneliams. Anūkėliai savo meilę atskleidė dainuodami, šokdami ir deklamuodami eilėraščius.

Vasario mėnesį vyko karnavalas – persirengėlių šventė. Darželinukai labai mėgsta kaukių balių, nes kiekvienas nori pasigirti nuostabiais persirengėlių drabužiais.

Kovo 11-ąją iškilmingai paminėjome Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną. Į mūsų šventę atvyko tėveliai ir seneliai. Pradžioje visus pasveikino darželio direktorė, sugiedotas Lietuvos himnas. Visi lietuviškų grupių vaikučiai džiugiai pasitiko Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną, parodė meno programėlę. Pabaigoje šventės dalyviai sudainavo kartu dainą apie Lietuvos trispalvę vėliavą. Iš geltonos, žalios ir raudonos spalvų popieriaus iškirpę daug širdelių, vaikučiai parašė savo vardus ir kartu su svečiais darželio koridoriuje užpildė jomis didelę širdį, kuri simbolizuoja laisvę ir meilę Tėvynei Lietuvai. Smagiai atšvęsta Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena darželinukams suteikė pasididžiavimo savim ir savo šalimi, taip pat daug puikių įspūdžių.

Tai buvo paskutinė šių mokslo metų šventė mūsų darželyje. Nuo kovo 25 d. dėl užsikrėtimo COVID-19 grėsmės vaikai

mokėsi nuotoliniu būdu. „Ežiukų“ ir „Meškiukų“ grupės paruošė spektaklį pagal lietuvių liaudies pasaką „Katinėlis ir gaidelis“, bet Vaikų teatrų festivalyje Seinuose jo parodyti jau nepavyko. Užmojų turėjome daug. Deja, jau negalėjome švęsti darželyje Šeimos šventės, Vaikų dienos, nenuvykome į Darželinukų dainų konkursą Suvalkuose, nedalyvavome festivaliuose, konkursuose ir išvykose.

Šiais mokslo metais į darželį buvo atvykę policininkai, kurie vaikučiams papasakojo apie saugumą. Dalyvavome taip pat svarbiose sveikatos programose „Sveikas oras aplink mus“ ir „Kubusiui – gamtos draugai“ bei akcijoje „Grašių kalnas“ (jos tikslas – padėti pagalbos reikalaujantiems vaikams). Daug dėmesio skiriame bendradarbiavimui su socialiniais partneriais. Palaikome ryšius su Lietuvos lopšeliais-darželiais „Rūta“ ir „Pasaka“. Smagu pasisemti patirties ir gerų emocijų.

Nuoširdžiai dėkojame tiems, kas 1 proc. pajamų mokesčio skyrė mūsų vaikų darželiui. Už tuos pinigus nupirktas televizorius. Nuo pavasario vyksta Punsco vaikų darželio renovacija ir remontas. Bus apšiltintos pastato sienos, sumontuoti saulės

kolektoriai ir fotovoltinės plokštės, įrengtas geoterminis šildymas.

Dėkojame auklėtinių tėveliams už visokiausią paramą ir gerą bendradarbiavimą. Mūsų vaikų darželio tikslas yra ugdyti auklėtinių tautinį, kalbinį ir etninį tapatumą, paruošti vaikus mokyklai, ugdyti aktyvų, savimi ir savo gebėjimais pasitikintį, stiprią motyvaciją turintį vaiką, sudaryti prielaidas tolesniam sėkmingam mokymuisi mokykloje. Visos darželio bendruomenės dėmesio centre yra vaikas. Svarbiausia, kad kiekvienam auklėtiniui čia būtų gera, jauku, saugu, kad jis jaustųsi laimingas gyvendamas „čia ir dabar“. Todėl siekiame sveiko, prasmingo, kupino džiugių įspūdžių, šiltų emocijų vaikų gyvenimo. Vertinami jų sumanymai, idėjos, ugdomas savimi pasitikintis, savo vertę žinantis, gebantis su kitais bendrauti, kitus gerbti, savarankiškas, veiklus, kūrybingas žmogus. Mums, pedagogams, svarbu, kad vaikučiai pasirodo įvairiuose darželio renginiuose, dalyvauja šventėse, konkursuose. Smagu, kad susilaukiame ir apdovanojimų. Labai džiaugiamės ir didžiuojamės mūsų vaikais, jų drąsa ir gebėjimais. Linkime visiems gero poilsio ir saulėtų, sveikų atostogų!

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos minėjimas

Punsko Dariaus ir Girėno mokykloje

VIDA UZDILIENĖ

Šie mokslo metai neįprasti, išskirtiniai. Aštuntokams nenuskambėjo paskutinis skambutis, išleidžiantis jus į tolesnę (o gal ir visai artimą – juk čia pat yra mums artimas Punsko licėjus) kelionę. Nesuskambėjo dainos, eilės, padėkos. Moksleiviai negalėjo padėkoti tėveliams, mokytojams, negalėjo padainuoti, pašokti. Padėkos žodžius galėjo tarti tiems, kas buvo kartu su jais. Šie metai tikrai kitokie – pandemiški. Gal tai iššūkis, o gal ir tikros krizės apraiška. Manykime, kad pandemija praslinks ir galėsime gyventi kaip anksčiau – susitikti, bendrauti, juokauti.

Rugsėjį visi iškilmingai pradėjome naujuosius mokslo metus, kupini

naujų idėjų ir lūkesčių. Metams bėgant įvyko daug renginių. Minėjome Sausio 13-ąją, Vasario 16-ąją, Kovo 11-ąją. Vasario 16-osios ir

Kovo 11-osios švenčių proga mokiniai ruošė sienlaikraščius, kuriuos galima buvo pamatyti mokyklos koridoriuose.

Moksleiviai aktyviai dalyvavo įvairiuose konkursuose, pavyzdžiui, Šv. Kazimiero – lietuvių jaunimo globėjo. Jaunimas noriai dalyvavo slidinėjimo projektuose, vykdė programą tabako rūkymo sukeltos žalos tema.

Mokyklos savivalda įsijungė į akciją „Góra Grosza“ (Grašių kalnas). Mūsų vaikai neabejingi artimam žmogui, todėl kartu su mokyklos savivaldos globėja surengė edukacinių žaidimų rinkliavą ir nuvežė juos į Lazdijų rajono sociologinės globos centrą „Židyns“. Ten jie ne tik kalbėjosi su centro auklėtiniais, bet ir pabėgiojo su jais, pažaidė kieme. Grįžę pasakojo, jog vaikų akyse spindėjo laimė.

Tarptautinė mokytojų, pedagogų bei mokyklos darbuotojų diena

Iš Punsko pagrindinės mokyklos archyvo

Partizanų kapitono Jurgio Kriščiūno-Rimvydo 100-ųjų gimimo ir 70-ųjų žuvimo metinių minėjimas

Iš Punsko pagrindinės mokyklos archyvo

Iš Punsko pagrindinės mokyklos archyvo

III a kl. mokinukai suvaidino spektaklį „Paklydęs saldainio popierėlis“ pagal Eglės Nachajienės pjesę

Punsko mokyklos mokiniai visada mielai švenčia įvairias šventes: Andrines, Valentino dieną, Senelių dieną, Kalėdų eglutę, Heloviną. Pastarosios proga gražiai papuošė mokyklą įdomiomis dekoracijomis ir pardavinėjo vafflius. Surinktus pinigus paaukėjo akcijai „Szlachetna Paczka“ (Taurusis pakelis) bei Seinų šunelių prieglaudai.

Kartu su tikybos mokytojomis mokiniai paruošė gražų koncertą Jo Ekscelencijai vyskupui Ježy Mazur (Jerzy Mazur). Kaip ir kasmet mokyklos atstovai lankėsi Lietuvos prezidentūroje. Ten jie ne tik pabendravo su Lietuvos Respublikos prezidento žmona, bet ir kartu pašoko kelis lietuvių liaudies šokių, klausėsi lietuviškų instrumentų muzikos.

Mokyklos savivalda paskelbė edukacinių priemonių naujam Suvalkų

lietuviškam darželiui rinkliavą. Deja, dėl pandemijos nepavyko jos įgyvendinti.

Visų klasių mokiniams buvo paskelbtas piešinių bei rašinių konkursas, kurio tema „Mokykla – mano

antrieji namai“. Moksleiviai noriai jame dalyvavo. Pasirodo, visi pasiilgo mokyklos, draugų, pamokų ir net mokytojų...

Šiais mokslo metais jaunesniųjų (IV–VI) bei vyresniųjų (VII–VIII) klasių mergaičių ir berniukų krepšinio komandos laimėjo I vietas Palenkės vaivadijos šiaurės grupės varžybose ir pateko į finalinę aštuonetuką. Deja, koronavirusas neleido sužaisti visų varžybų ir kai kurių komandų galutinis rezultatas liko nežinomas. Labai apgailestaujame dėl mūsų vyresniųjų vaikinių, kurie pateko į finalinę ketvertą ir ten buvo laikomi vienais iš favoritų. Manykime, kad ateityje pagrindinės mokyklos sportininkai sustiprins Punsko Kovo 11-osios licėjaus krepšinio komandas ir padės iškovoti daug gražių pergalių.

Norėtume padėkoti mūsų rėmėjams gerb. Dariui Baguckui ir gerb. Romui Krakauskui už jų paaukotus pinigus, už kuriuos išigijome du nešiojamuosius kompiuterius, skirtus nuotoliniam mokymui.

Gerų ir saugių atostogų!

Iš Punsko pagrindinės mokyklos archyvo

Šeštų ir septintų klasių išvyka į Balstogę

Punsko Kovo 11-osios licėjuje

ALICIJA KRAKAUSKIENĖ, IRENA NEVULIENĖ

„Gyvenimas nėra tolygus vyksmas. Ramią ir tolygią būties tėkmę pertraukia lemiami gyvenimo pokyčiai – virsmai. Senoji protėvių išmintis sako, kad po virsmo sekantis kitas būties tarpsnis nėra vien tik buvusiojo tąsa. Jis yra kitoks iš pagrindų. Tai jau naujas, aukštesnės kokybės gyvenimo laikotarpis. Kiekvienas virsmas turėtų žmogų pakelti į naują kokybę, tačiau būtina sėkmingai jį atlikti. Nuo virsmo priklausė tolesnio žmogaus gyvenimo sėkmė ir prasmė.“

Algirdas Patackas

Šie mokslo metai išskirtiniai. Ramią ir tolygią būties tėkmę pertraukė paskelbta koronaviruso pandemija, savotiškai pažymėdama mus visus grėsmės ženklų. Privertė sustoti bei iš naujo įvertinti gyvenimo vertybes ir siekius. Sugriovė daug planų, sugadino renginius, tačiau kartu ir sustiprino, ir dar labiau sutelkė. Paskatino mokytis savarankiškumo, planuoti savo laiką ir veiklą bei imtis atsakomybės už pasiekimus. Manome, kad į mokyklą sugrįšime brandesni, įgiję netikėtą gyvenimo patirtį, įvaldę įvairius bendravimo socialinėse medijose ir komunikavimosi informacinių technologijų priemonėmis būdus. Taigi ką suspėjome nuveikti ir kokie buvo 2019/2020 mokslo metai?

**MOKYKLOS DIDAKTINĖ IR
AUKLĖJAMOJI VEIKLA**

Šiais mokslo metais Punsko licėjuje mokėsi 89 mokiniai, tarp jų

Trečios klasės mokiniai prie Europos Parlamento rūmų Strasbūre

45 pirmokai: 20 trimečio ir 25 keturmečio licėjaus mokiniai. Iš jų 14 moksleivių su pagyrimu keliaimi į aukštesnę klasę. 20 mokinių, iš jų 8 su pagyrimu, įgijo mokyklos baigimo pažymėjimą. Be pamokų, mokiniai dalyvavo konkursuose. Pats aukščiausias pasiekimas – tai Karolinos Krakauskaitės iškovotas bronzos medalis Lietuvių kalbos ir literatūros olimpiadoje Lietuvos ir užsienio lietuviškų mokyklų mokiniams, kuri vyko Druskininkuose. Pagyrimas už skaitymo pajautą ir artistišumą skirtas Artūriui Astrauskui. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro paskelbtame 20-ajame nacionaliniame mokinių konkurse „Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija“

Ronaldas Jankauskas laimėjo I vietą, o Greta Bobinaitė II vietą. Piešinių konkurse Pasaulio lietuvių metams paminėti Ronaldui Jankauskui skirta I vieta. Žinių apie ŽIV/AIDS olimpiadoje III vietą Seinų apskrityje laimėjo Irena Berneckaitė. „Kalėdų tradicijos įvairių tautų kultūroje“ – tai konkursas, suorganizuotas Augustavo edukacijos centre, kuriame dalyvavo ir III vietą pelnę trečios klasės mokinių komanda. Jos pagrindinė užduotis buvo parengti valgiaraštį ir padengti kalėdinį stalą dviem asmenims bei papasakoti apie savo tautos šventines tradicijas. O Jokūbas Petruškevičius tikrino savo žinias apie bitininkystę Palenkės maršalkos įstaigos surengtame konkurse.

Sebastijono Pykio piešinys „Mes už Lietuvą“

Džiaugiamės, kad mūsų mokykla antrus metus iš eilės yra „sidabrinė“ ir patenka į geriausių Lenkijos bei Palenkės vaivadijos licėjų gretas. Edukacinis fondas „Perspektywy“ kiekvienais metais skelbia Lenkijos vidurinių mokyklų reitingą. 2020 metų reitinge visos šalies masty licėjus pakilo iš 248 į 209 vietą. Palenkės vaivadijoje Punsko licėjus pakilo iš 8 vietos į 6 ir aplenkė Suvalkų 3-įjį bei 2-ąjį licėjus. Reitinge dalyvavo 2085 licėjai.

Kitas labai reikšmingas pasiekimas – tai pripažinta Kalbos premija. Vilniaus Valdovų rūmų Didžiojoje renesanso menėje gruodžio 9 dieną vyko iškilmingas Kalbos vakaras, kuriame Punsko Kovo 11-osios bendrojo lavinimo licėjui įteikta Kalbos premija. Licėjus įvertintas už lietuvių kultūros plėtrai ir visuomenės pažangai svarbių lituanistikos projektų įgyvendinimą, rūpinimąsi lituanistiniu paveldu ir jo sklaida. Kalbos premija skiriama už reikšmingą, neatlygintinai vykdomą lituanistinę veiklą.

Licėjaus moksleivių mokymąsi praturtino organizuojamos ekskursijos. Gražia Punsko licėjaus abiturientų tradicija tapo piligriminis žygis iš Kryžių kalno į Šiluvą bei dalyvavimas Didžiuosiuose Švč. Mergelės

Marijos Gimimo atlaiduose Šiluvoje. Piligriminis žygis suteikė būsimiems abiturientams dvasinės atgaivos bei leido išsakyti Viešpačiui savo intencijas. Taip pat abiturientai lankė įdomiausias Punsko ir Seinų krašto vietas, kad labiau pažintų mūsų mažąją tėvynę, pamatytų, kaip ji gyvena šiandien, bei išgirstų, kaip atrodė jos gyvenimas anksčiau. Kita įspūdinga abiturientų kelionė – tai ekskursija į Strasbūrą, kur Europos Parlamento rūmuose vyko Euroscola diena. Ten moksleiviai susitiko su savo bendramokiais, atvykusiais iš 21 Europos šalies. Iš viso susirinko daugiau kaip 500 dalyvių. Ši išvyka – tai dovana už laimėtą Europos Parlamento biuro Lenkijoje surengtą konkursą, kuriame rungėsi daugiau kaip 300 mokyklų iš visos Lenkijos, o antrajame šio konkurso etape Punsko licėjus tapo vienu iš 17 laureatų.

Pirmokai dalyvavo integraciniame išvykoje, o antrojai kartu su savo jaunesniaisiais draugais nuvyko į Kauną, kur Nacionaliniame Kauno dramos teatre žiūrėjo Eglės Kiržaitės režisuotą spektaklį „Lė-kiau-lė-kiau“, kuriame vaizduojama paauglių

Kalbos premijos įteikimas Valdovų rūmuose Vilniuje. Scenoje koncertuoja Punsko licėjaus choras „Pašešupiai“

Kalėdinės eglutės šventė Prezidentūros Kolonų salėje su Diana Nausėdienne – LR Prezidento žmona

kasdienybė, parodoma juos įvairioje aplinkoje (mokykloje, šeimoje) bei svarstoma, kokie jie yra savo pačių atžvilgiu. Gruodžio mėnesį Prezidentūroje vyko Kalėdinės eglutės šventė vaikams iš etninių Lietuvos žemių, į kurią atvyko apie 120 mokinių iš Lydos, Gardino, Pelesos, Rimdžiūnų, Rygos, Karaliaučiaus, Vidugirių, Seinų ir Punsko. Prezidentūros Kolonų salėje visus maloniai pasitiko ir pasveikino Diana Nausėdienne – LR Prezidento žmona. O vasarį abi pirmos klasės vyko į Vilnių, kur lankėsi Valstybės pažinimo centre bei Vilniaus kameriniame teatre žiūrėjo spektaklį „Kai žmonės vaidino Dievą“. Tai vienos mergaitės istorija pagal F. Goodrich, A. Hacketto ir V. Kesselmano pjesę „Anos Frank dienoraštis“. Pastarąją išvyką surengė praktiką licejuje atliekantis Darius Dumčius. Jis mokykloje vedė Lietuvos istorijos pamokas bei padėjo surengti Sausio 13-osios ir Vasario 16-osios minėjimus.

Mokykloje vyko taip pat renginiai. Pirmasis – trečiųjų suorganizuotas Pirmųjų krikštas, kurio metu gimnazijos absolventai dalyvavo

programos „Top Model“ atrankoje, o pagrindinės mokyklos – programoje „Ūkininkas ieško žmonos“. Kaip atsaką į trečiųjų paruoštą Krikštą pirmųjų klasių mokiniai surengė Padėką. Čia su humoru buvo pavaizduoti abiturientų ir jų auklėtojos charakterio bruožai bei parodytos šmaikščios situacijos. Pats įspūdingiausias renginys – Šimtadienis. Jo šūkis „Šiandien čia gyvenam, kaip svajojom. Ir kur toliau?“ simbolizavo jauno žmogaus abejones ieškant savo svajonių ir tikslų, priimant svarbiausius gyvenimo sprendimus. Meno programa pabrėžė svarbius elementus, kurie sudaro mūsų tapatybės pagrindą ir padeda pasirinkti tolesnę prasmingą kelią. Mokykloje iškilmingai paminėtos ir lietuviams svarbios datos. Gruodį – partizanų Jurgio Krikščiuono-Rimvydo ir Vytauto Prabulio-Žaišo 70-osios mirties metinės. Mūsų mokyklos mokiniai kartu su kitų lietuviškų mokyklų moksleiviais žiūrėjo filmą „Baladė apie Rimvydą ir Žaišą“ (režisieriai Sigitas Birgelis ir Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė), kurio scenarijus parengtas pagal partizanų ryšininkų Teklės

Pauliukonytės-Smilgutės ir Janinos Judickaitės-Kregždės prisiminimus. Šlynakiemyje prie simbolinio partizanų kapo ir dviejų beržinių kryžių pagerbtas jų atminimas. Paminėta ir Laisvės gynėjų diena. Sausio 13-osios rytą mokyklos languose sužibo žuvusiųjų atminimui skirtos žvakelės. Scenoje trimečio licejaus pirmos klasės mokiniai tapo Loreta Asanavičiūte, Virginijumi Druskiu, Dariumi Gerbutavičiumi, Rolandu Jankausku, Rimantu Juknevičiumi, Alvydu Kanapinsku, Algimantu Petru Kavoliuku, Vytautu Koncvičiumi, Vidu Maciulevičiumi, Titu Masiuliu, Alvydu Matulka, Apolinaru Juozu Povilaičiu, Ignu Šimulioniu ir Vytautu Vaitkumi. Siekiant prisiminti ir įprasminti 1918 m.

vasario 16-osios Lietuvos Nepriklausomybės akto pasirašymą, keturmečio licejaus pirmos klasės mokiniai parengė inscenizaciją, kurioje scena tarsi pasidalijo į dvi erdves: esamojo laiko, t. y. 2020 m., ir praeities – 1918 m. vasario 16 d. O Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos proga kovą šventėme Lietuvos laisvės atkūrimo 30-ąsias metines bei Punsko licejaus vardadienį.

Besirūpinant mūsų krašto praeities atminimu mokykloje buvo surengtos dvi parodos. Pirmoji – nuotraukų paroda „Žemės kalba“, bylojanti apie išnykusius ir nykstančius kaimus, skirta Vietovardžių metams paminėti. Kita – „Iš protėvių paveldėti simboliai“, kurioje išsirikiavo moliniuose medaliuose įspausti etniniai raštai bei popieriuje pieštas Gyvybės medis. Dar gruodžio mėnesį Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinės mokyklos mokiniams buvo pristatytos dėlionės bei albumas-knyga „Praeities vaizdai dėlionėse“. Moksleivių sukurtų įdomių edukacinių žaidimų tikslas – supažindinti jaunuomenę su Punsko ir Seinų krašto praeitimi bei kultūra. Vėliau dėlionės sėkmingai

Licėjaus moksleiviai Vokietijoje – projektas „Mes – pasaulio lietuviai“

dėstė Vidugirių pagrindinės mokyklos mokinukai.

Mokykloje turtinga popamokinė veikla. Čia veikia: šokių grupė „Šalčia“, kuriai vadovauja Asta Pečiulienė, choras „Pašešupiai“ (vadovas Dainius Pavilonis, koncertmeisteris Raimundas Martinkėnas), merginų ir vaikinių krepšinio komandos (treneris Darius Valinčius), dramos būrelis, kurio režisierė Rūta Burdinaitė, ir mokinių savivalda, globojama Irenos Nevulienės. Birutės Vaičiulienės globojami moksleiviai rengia laikraštuką „Dėmesio“.

Su Punsco licėjaus moksleiviais dirbo iš viso 13 mokytojų, o visu mokyklos darbu rūpinosi direktorius Alvydas Nevulis.

Kovo 12 dieną dėl koronaviruso pandemijos mokykloje atšauktos pamokos, o nuo kovo 25 dienos Lenkijos švietimo ministro įsakymu pradėta mokytis nuotoliniu būdu naudojant įvairius informacinių technologijų įrankius. Dėl to negalėjo įvykti planuota išvyka į Barseloną, Rygą, sustojo projekto „Tautinės ma-

žumos – Europos turtas“ vykdymas, sutriko popamokinių būrelių darbas, o abiturų egzaminai perkelti į birželį. Dėl valstybėje tebesitęsiančio karantino nebuvo galimybės balandžio 24 d. iškilmingai įteikti 61-ajai mūsų licėjaus abiturientų laidai nei mokyklos baigimo pažymėjimų, nei dovanų. Paskutinio skambučio

tradicinių apeigų nebuvo, neįvyko ir „Dzinguliukai“, kuriuos kasmet parengia antrojai. Atsisveikinimas su trečiokais buvęs netradiciškas, tačiau tai nereiškia, kad jis mažiau svarbus. Negalėjome jų apkabinti ir padėkoti, tačiau širdyje tai padarėme šimtus kartų. Manome, kad jie jaučia mūsų palaikymą ir rūpinimąsi, žino, jog yra laukiami, suvokia, kad čia – jų mokykla, jų gimtasis kraštas, jų šaknis.

LICÉJAUS PROJEKTINĖ VEIKLA IR RĖMĖJAI

Punsco licėjus 2018–2020 m. dalyvauja tarptautiniame Erasmus+ projekte „Tautinės mažumos – Europos turtas“. Projekto partneriai tai Hainuvkos 2-asis licėjus su papildoma baltarusių mokomąja kalba ir Vilniaus Pranciškaus Skorinos gimnazija. Tikslas – susipažinti su įvairių tautų, kurios gyvena buvusios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teritorijoje, kultūros paveldu, pamatyti jų skirtumus ir tai, kas jas vienija. Projekto veiklos skatina ugdomo įstaigų bendradarbiavimą, dalijimąsi gerąja patirtimi ir mokymo naujovėmis.

Projekto „Tautinės mažumos – Europos turtas“ dalyviai Vygiuose

Projekto „Tautinės mažumos – Europos turtas“ mokytojų seminaro Punske dalyviai

2019 m. spalio 21–25 dienomis projekto „Tautinės mažumos – Europos turtas“ partneriai susitiko Punsko Kovo 11-osios licejuje. Dalyviai susipažino su vienintele Lenkijoje vidurine mokykla lietuvių mokomąja kalba. Mokiniam, atvykusiam iš Vilniaus ir Hainuvkos, buvo pristatyta Lenkijos švietimo sistema ir sąlygos, kokiomis lietuvių tautinei mažumai priklausantys mokiniai mokosi. Surengti susitikimai su mūsų mokyklos šokių grupės „Šalčia“ šokėjais ir jų vadove Asta Pečiulienė bei choru „Pašešupiai“ ir vadovu Dainiumi Paviloniu. Dalyviai pradžioje stebėjo, o vėliau visi kartu mokėsi lietuviškų dainų bei šokių. Vieną dieną skyrėme darbui grupėmis – rinkome lietuviškai, baltarusiškai, angliškai panašiai skambančius žodžius bei svarstėme, ką mums visiems reiškia tautybė, pilietybė ir kas iš tikrųjų esame. Galime pasidžiaugti tuo, kad mūsų mokiniai labai susipratę, brangina savo kalbą ir tautybę. Kitą dieną mokėmės filmų kūrimo technikos.

Kiekvieną popietę stengėmės prasmingai praleisti lankydami

mūsų kraštą. Pradžioje surengėme apžvalginę ekskursiją po Punsko miestelį, lankėmės etnografinėje sodyboje, Punsko savivaldybės įstaigoje. Čia susitikome su viršaičio pavaduotoju Jonu Vaičiuliu, kuris papasakojo apie Punsko valsčiaus veiklą. Vėliau „Aušros“ leidyklos direktorius Sigintas Birgelis išsamiai

pristatė mūsų krašto lietuvių ir spaudos lietuvių kalba istoriją. Projekto dalyviai lankėsi taip pat J. Vainos etnografijos muziejuje bei Jotvingių ir prūsų gyvenvietėje, kur jos įkūrėjas Petras Lukoševičius supažindino su prūsų ir jotvingių istorija, paaiškino, kaip šiose žemėse kūrėsi tos dvi baltų gentys, kaip gyveno, kokius dievus garbino. Aplankėme ir Vygrius, unikalų barokinį vienuolyno ansamblį, kuriame kažkada gyvenę kamaldulių vienuoliai duodavo tylėjimo įžadus ir prabildavo tik ypatingais atvejais. Apžvalginėje ekskursijoje po Seinus projekto dalyviai bandė prisiliesti prie lietuviškos šio miestelio praeities, grožėjosi Švenčiausiosios Mergelės Marijos bazilika ir vienuolynu, aplankė paminklą lietuvių poetui ir Seinų vyskupui Antanui Baranauskui. Paskutinę dieną mokiniai ir mokytojai lankėsi Krasnagrūdoje, Česlovo Milošo šeimos dvaro sodyboje, kurioje įsikūręs Tarptautinis dialogo centras.

Taigi minėtu projektu siekta mokiniams pristatyti Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės paveldą, tautinių mažumų atsiradimo istoriją, ieškota

Projekto „Tautinės mažumos – Europos turtas“ mokinių mainų dalyviai prie skanseno Punske

bendrų šaknų ir tikslų bei aiškinta, kas mus skiria.

Maždaug po mėnesio, 2019 m. lapkričio 21–23 d., Punske įvyko projekte dalyvaujančių mokyklų mokytojų mokymai. Mokytojai dalijosi gerąja patirtimi ir savo pastebėjimais apie darbą mokyklose, kur mokosi moksleiviai, priklausantys kiekvienai tautinei mažumai. Baltarusiai Vilniuje vartoja abi kalbas savo namuose, Hainuvkos baltarusiai dažniau vartoja lenkų kalbą, o mūsų mokiniai kalbasi su tėvais ir draugais lietuviškai, kas mus labai džiugina. Visos tautinės mažumos turi dar problemų, kurias reikia spręsti, dažnai jos panašios (pvz., vadovėlių tautinės mažumos kalba paruošimas ir leidyba). Dėl COVID-19 pandemijos visame pasaulyje projekto vykdymas bus pratęstas.

Neseniai sužinojome, kad teigiamai įvertintas Seinų apskrities, Punsko ir Seinų licėjų bendras projektas „Kompetencijos – mūsų ateitis“, kuris bus vykdomas mūsų mokykloje 2020 ir 2021 metais. Lėšos iš Europos socialinio fondo skirtos Palenkės vaivadijos Suvalkų ir Seinų vietos veiklos grupės projektams. Įgyvendinant minėtą projektą licėjaus kompiuterinė klasė praturtės nauja įranga, mokiniai turės galimybę lankyti popietinius būrelius, kurie padės ugdyti gebėjimus ir plėsti žinias. Numatomi lenkų, lietuvių, anglų kalbų bei matematikos, biologijos, chemijos, geografijos, informatikos ir istorijos popietiniai užsiėmimai. Mokiniai vyks į Varšuvos mokslų centrą „Kopernik“, kur dalyvaus dalykiniuose užsiėmimuose, lankysis Balstogės universitete. Projekto tikslas – padėti kelti bendrąsias ir dalykines kompetencijas, reikalingas darbo rinkoje.

Kiekvienais metais sulaukiame didelės paramos iš Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos. Šiomet ji finansuoja projektą „Punsko ir Rygos mokyklų

bendradarbiavimas“ (vizitas Rygos lietuvių mokykloje planuojamas rudenį), o praėjusiais mokslo metais finansavo projektą „Mes – pasaulio lietuviai“, kurį įgyvendinant mokyklos choras „Pašešupiai“ ir „Šalčios“ šokėjai apsilankė Vasario 16-osios gimnazijoje Vokietijoje. Kiekvienų metų abiturientus Ministerija kviečia lankyti Aukštųjų mokyklų mugėje Vilniuje: nuperka bilietus ir, jeigu reikia, sumoka už nakvynę ir maitinimą. Ji taip pat aprūpina mūsų licėjų knygomis, technine įranga, organizuoja mokytojams seminarus, mokymus, finansuoja fizikos, chemijos, choro „Pašešupiai“ ir „Šalčios“ popietinius užsiėmimus. Dėkojame už nuoširdų bendradarbiavimą ir palaikymą.

Vasario 29 d. užgeso ilgamečio Punsko Kovo 11-osios licėjaus rėmėjo Leonardo Karalevičiaus gyvybė. Užjaučiame jo šeimą ir artimuosius. Leonardas ilgus metus teikė finansinę pagalbą mūsų mokyklai – dovanojo licėjui kelis tūkstančius eurų. 2020 m. jis padovanojo savo surinktų proginių medalių kolekciją, kurią galima pamatyti licėjaus muziejuje. Leonardas pats surado mūsų mokyklos kontaktus, pamatęs Lietuvos televizijoje laidą apie Lenkijos lietuviškų mokyklų problemas. Jam visada rūpėjo licėjaus ir jo moksleivių likimas. Dviem mūsų mokyklos

moksleiviams siuntė individualias pinigines dovanas. Nekantriai laukė žinių, nuotraukų iš licėjaus gyvenimo, neužmiršdavo atsiųsti linkėjimų įvairių švenčių proga, o kartais prieš Kalėdas visus moksleivius apdovanojo kukliomis dovanėlėmis. Pats gyveno labai kukliai, sakydavo, kad jam jau nieko nereikia.

Už paramą dėkojame taip pat mokytojams iš Marijampolės – Jeronimui Šalčiūnui ir jo žmonai. Nors jie pensininkai, siųsdami linkėjimus mokyklai, į voką įdeda jai pinigėlių. Šiais mokslo metais Šalčiūnai padovanojo taip pat lino drobėje išaustą Lietuvos himną.

Paramos sulaukėme ir iš mūsų licėjaus absolvento Gedimino Žilinsko, dabar gyvenančio Jungtinėse Amerikos Valstijose. Gediminas surinko iš lietuvių išėvių Amerikoje spausdintas lietuviškas knygas ir atsiuntė jas licėjaus bibliotekai. Nuoširdžiai dėkojame jam už knygas ir 300 dolerių paramą. Labai džiugu, kad licėjaus absolventas neužmiršta savo šaknų ir remia mokyklą, kurią baigė.

Nuoširdžiai dėkojame visiems mūsų rėmėjams, ypač tiems, į kuriuos reikalui esant galime kreiptis ir jie mums padeda. Tai Seinų apskrities įstaiga, Punsko valsčiaus įstaiga, „Aušros“ leidykla, kuri taip pat finansuoja mūsų mokyklos laikraščio leidybą.

**ŠVIETIMO,
MOKSLO
IR SPORTO
MINISTERIJA**

**Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“**

Vidugirių mokykloje

GRAŽINA KIBYŠIENĖ

Mes, mokytojai, o dažnai ir mokiniai bei jų tėveliai, metus skaičiuojame rugsėjais ir birželiais. Mokslo metų pradžia ir pabaiga – tai mūsų laiko matas. Iš šalies žvelgiant gali pasirodyti gan nuobodūs besikartojantis metai iš metų laiko ciklas. Tų pačių pamokų, švenčių, konkursų, panašių išvykų kaita, gal tik klasėje – kiti veidai. Ir tie „veidai“ yra tai, kas neleidžia metams, dienoms, akimirkoms suvienodėti, pasikartoti. Mūsų mokiniai, kad ir tie patys – kiekvieną dieną vis kitokie. Jie auga, bręsta, keičiasi ne tik fiziškai, bet ir tobulėja, auga jų siekiai, mąstymas. Moksleivių noras pažinti pasaulį, jų žingedumas yra puikus stimulus mums, mokytojams, neapkerpėti ir nesustingti kasdienybės rutinoje. Toli gražu nieks iš mūsų nesame tobuli, bet svarbu, kad nepritrūktų noro tobulėti, kad turėtume šviesius tikslus, suprastume, ką galime padaryti, ką galime duoti kitam, ir paprasčiausiai jaustumė kitam pagarbą. Mes, mokytojai, su meile stebime savo mokinių pasiekimus, jų mažus žingsnelius pirmyn, jų įspūdingus šuolius mokslo kelyje. Tiek pat džiaugsmo mums suteikia jų pirma kreivai išvedžiotą mažą rankytę raidė „a“, tiek pat džiaugsmo – sukurtas eilėraštis, pasaka, išspręsta lygtis ar supраста cheminė reakcija.

Taigi prabėgo dar vieni mokslo metai. Kaip ir ankstesni, jie buvo ir tokie patys, ir išskirtiniai (ir ne vien dėl pandemijos, karantino bei mokymo nuotoliniu būdu). Kiekvienas iš mokytojų bei mokinių turėjome savo pasiekimus, savas sunkesnes dienas,

Aštuntokai po anglų kalbos egzamino

bet visi žingsniavome į ateitį kraudami savo patirties – lobių skrynias. Kiek ir kokio bagažo jas prisipildėme, įvertinti turime patys.

2019/2020 mokslo metai prasidėjo rugsėjo 2 dieną ir pirmąjį pusmetį šuoliavo gan įprastu ritmu. Nuo pat pirmųjų dienų kibome į darbą – intensyviai mokėmės, planavome išvykas, ruošėme šventes.

MOKĖMĖS...

Aišku, daugiausia laiko moksleiviai praleido savo klasėse, bet pamokos buvo vedamos ne tik mūsų mokyklos mokytojų ir vyko ne tik mokyklos suoluose. Lapkričio 5 dieną IV–VIII kl. mokiniai žiūrėjo Balstogės teatro spektaklį „Dziady“. Tą pačią dieną VI–VIII kl. lietuvių

kalbos pamoka „Rudeniniai skaitymai“ vyko nekasdienėje aplinkoje Bubelių kaime, Albino Žukausko gimtinėje, kur moksleiviai skaitė poeto eiles. IV–VII kl. lankėsi Punsko lietuvių kultūros namuose parengtoje edukacinėje ekspozicijoje „Paliesk lietuvių kalbą rankomis“, kur sėmėsi žinių apie lietuvių kalbą. Spalio 1 dieną Suvalkų valstybinės darbo inspekcijos (PIP) darbuotoja Gražina Ostrowska (Gražina Ostrowska) mūsų mokyklos II–V k. mokiniams vedė užsiėmimus ir kalbėjo apie saugumą žemės ūkyje. Lapkričio 13 dieną 0–III kl. Krasnavo mokykloje dalyvavo „saldžioje“ pamokoje, kurios metu Balsotogės manufaktūros „Cukier – Lukier“ darbuotojos supažindino

su saldinių gaminimo eiga, o mokiniai patys pasigamino spalvotų saldainiukų. Lapkričio 19 dieną mobiliajame planetariume visi mūsų mokyklos vaikučiai „nuskrido“ į nesibaigiančias kosmoso platybes, o lapkričio 27 dieną Seinų apskrities policijos darbuotojai IV–VIII kl. mokiniams vedė edukacinę pamoką „Saugus elgesys internete“. Gruodžio 16 dieną 0–III kl. susitiko su Seinų gaisrininkais, kurie papasakojo apie saugų elgesį esant ant ledo ir pavojų sukeliančiose situacijose. Š. m. birželio 2 dieną VII kl. mokiniai su chemijos mokytoja atliko įdomius eksperimentus – „magiškos spalvos“. Įvairios medžiagos veikiant cheminiams indikatoriams magiškai pakeičia spalvas. Rezultatais pasidalino su I–III kl. mokiniais. Šie buvo tiesiog sužavėti.

ŠVENTĖME...

2019 m. rugsėjo 26-ąją mūsų mokykla paminėjo Europos kalbų dieną. Spalio 15-ąją šventėme Mokytojų dieną. Nuskambėjo dainos, eilės, nuoširdūs padėkos žodžiai. Vėliau vyko Pirmokų krikštas. Šypsenomis pasitikome mūsų šauniuosius pirmokėlius Oliviją ir Pijų. Gruodžio 9 dieną 0–III kl. dalyvavo Eglutės įžiebimo šventėje Punske. Gruodžio 13 dieną IV–VIII kl. mokiniai kartu su Punsko mokyklų ir Seinų „Žiburio“ moksleiviais dalyvavo renginiuose, skirtuose Lietuvos partizanams Jurgiui Krikščiūnui-Rimvydui ir Vytautui Prabuliui-Žaibui atminti. Prieš Kalėdas tradiciškai visa mokyklos bendruomenė šventė Kūčias.

Sausis – nors trumpas mokslo dienų atžvilgiu, bet turtingas švenčių. Tai Sausio 13-osios minėjimas – poezijos ir muzikos montažas. Eglutė – su eilėmis, dainomis, šokiais, muzikiniais kūriniais

ir spalvingu spektakliu „Pelenė“. Senelių diena – meilės, nuoširdumo ir šypsenų diena. Seneliams jų vaikaičiai skyrė meno programą su pačių sukurtomis eilėmis. Vasario 17 dieną 10 val. Vidugirių koplyčioje ne tik mokyklos bendruomenė, bet ir aplinkinių kaimų gyventojai meldėsi už tėvynę. Po šv. Mišių iš bažnyčios minia, plazdant trispalvėms, nuvilnijo į mokyklą, kur vyko Vasario 16-osios – Lietuvos valstybės atkūrimo – minėjimas. Kovo 11 dieną visi į mokyklą susirinkome šventiškai pasipuošę – švęsti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 30-metį. Lietuvos laisvės dieną minėjome kelias dienas: nulinukai ir I–III kl. mokiniai pasidarė geltonus, žalius bei raudonus laisvės malūnėlius, aštuntokai sudėliojo 1500 detalių dėlionės „Lietuvos reljefas“, III kl. sprendė žinių testą „Lietuva – mano tėvynė“, vyresni IV–VIII kl. moksleiviai kūrė eilėraštukus, sprendė kryžiažodį „Kovo 11-oji“.

DALYVAVOME KONKURSUOSE...

2019 m. lapkričio 8 dieną 10 val. Seinų „Lietuvių namuose“ vyko tradicinis žinių apie šventąjį Kazimierą, palaimintąjį Teofilijų Matulionį ir pal. Jurgį Matulaitį konkursas.

Mūsų mokyklai atstovavo 10 mokinių. Matas Nevulis laimėjo II vietą, Daiva Marteckaitė – III, o Sandra Pakuckaitė – VII vietą. IV ir V kl. mokiniai pateikė darbus piešinių konkursui „Saugumas žemės ūkyje“, kuriame laureate tapo Inesa Balevičiūtė. Norintys moksleiviai dalyvavo vaivadijos masto piešinių konkurse „Pavasaris miške“, kurį organizavo Bielsko kultūros ir miškininkystės įstaigos. Pagyrimą gavo penktokė Sandra Černelytė. Septyni I–III kl. mokiniai dalyvavo tarptautinėje pradinė klasių mokinių kūrybinių darbų parodoje-konkurse „Daiktai atgyja“, skirtoje vaikų rašytojo Kęstučio Kasparavičiaus 65 metų sukakčiai. Šio konkurso laureatu tapo trečiokas Ernestas Žilinskas. Savo matematikos gebėjimus mokiniai tikrino mokykliniame konkurse „Daugybės lentelė“.

MOKĖMĖS BŪTI GERESNI...

Mokinių savivalda nuo pirmųjų rugsėjo dienų kibo į darbą. Pradėjo „Pasaulio tvarkymu“. Kasdienį mokyklinį gyvenimą pajvairindavo sijos, kelnų, sagos dienomis. Mokinių savivaldos savanorių grupė įsijungė į įvairias akcijas. 2019 m. spalio 16 dieną Vidugirių mokyklos

Mokykloje lankosi Elko vyskupijos ganytojas Ježys Mazur. 2020 m. kovo 9 d.

Svečiai iš Lietuvos – LR Seimo nario Ramūno Karbauskio patarėja Vaida Pranaruskaitė ir asociacijos „Kauno tvirtovė“ valdybos pirmininkas Robertas Juknevičius

IV–VIII kl. mokiniai, direktorė ir mokytojai jau trečius metus iš eilės siekė Gineso rekordo. Gruodžio 16 dieną IV–VII kl. moksleiviai aplankė Slaugos ir sveikatos priežiūros namų globotinius. Nuvežėme jiems pačių paruoštas kuklias dovanėles ir koncertėlį. Šių žmonių šypsenos ir rankų paspaudimo šiluma ilgai neišdils iš mūsų atminties. Visus metus rinkome plastmasinius kamštelius bei baterijas. Rinkome pinigučius reabilitacijos centrui netoli Suvalkų, pardavinėjome neįgaliųjų atvirukus. Ketvirtokas Jonas Kalinauskas ir šeštokė Sandra Pakuckaitė dalyvavo Vienybės Dainos projekte, kurio mintis gimė Italijoje ir keliauja per Pasaulio Lietuvą. Mūsų mokyklos moksleiviai kartu su kitais pasaulio vaikais atliko „Vienybės Dainą“. Iš viso dainą „O mes vaikai, o mes pasaulis“ dainavo 65 lietuvių vaikai iš viso pasaulio.

LANKĖSI SVEČIAI...

2019 m. lapkričio 5 dieną mūsų mokykloje lankėsi LR konsulato Seinuose vadovė, ambasadorė Izolda Bričkovskienė. Kovo 9 dieną

į mokyklą atvyko Lietuvos Respublikos Seimo nario Ramūno Karbauskio patarėja Vaida Pranaruskaitė ir asociacijos „Kauno tvirtovė“ valdybos pirmininkas Robertas Juknevičius. Svečius lydėjo Jotvingių ir prūsų gyvenvietės Ožkiniuose savininkas Petras Lukoševičius. Tą pačią dieną mūsų mažą mokyklą bendruomenę aplankė Elko vyskupijos ganytojas Ježys Mazur (Jerzy Mazur).

MES LANKĖMĖS SVEČIUOSE...

2019 m. spalio 1-ąją mūsų mokyklos VII ir VIII kl. moksleiviai aplankė Seinų valstybinės priešgaisrinės tarnybos gaisrininkus. Mokiniai turėjo galimybę pasėdėti automobiliuose, palaikyti įrankius ir pasimatuoti specialiąją aprangą. Gruodžio 19 dieną keli mūsų mokyklos mokiniai su muzikos mokytoja nuvažiavo pas Lietuvos prezidento žmoną Dianą Nausėdienę. Gruodžio 16 dieną IV–VII kl. lankėsi Lietuvos Respublikos konsulate Seinuose. Moksleiviai su Lietuvos Respublikos konsulato Seinuose vadove, ambasadore Izolda Bričkovskiene ir darbuotojais papuošė Kalėdų eglutę.

Taigi šventėme, mokėmės rašyti, skaičiuoti, mąstyti ir... būti geresni.

Kovo 12 dieną staiga įprastas darbas mokykloje nutrūko – šalyje paskelbtas karantinas dėl pasaulyje plintančio viruso. Kilo nemažai nerimo dėl kasdienio gyvenimo, sveikatos savo ir artimųjų. Nuo kovo 25 dienos Vidugirių mokykloje, kaip ir kitose, vyko mokymas nuotoliniu būdu. Turėjome rasti būdų bendrauti nesusitinkdami. Visiems – mokytojams, mokiniams ir jų tėveliams – tai buvo naujas iššūkis. Visiems reikėjo įdėti daugiau pastangų, „sunaudoti“ daugiau laiko, norint atlikti

įprastus darbus. Mokėmės ir mokyti, ir mokytis iš naujo. Reikėjo bendrų mokytojų, mokinių ir jų tėvelių pastangų. Ypač jaunesniųjų I–III klasių mokinukų mamytės intensyviai dirbo: ne tik aiškino savo atžaloms, kaip atlikti užduotis, bet ir jų darbus fotografavo, įrašinėjo, siuntė. Tėvelių pagalba ir vyresniesiems vaikams kartais buvo reikalinga.

O kaip dirbo mokiniai? Buvo bitučių darbštuolių, kur mielai dalyvavo užsiėmimuose, klausinėjo, domėjosi, kruopščiai atlikdavo visas užduotis ir atrodė, kad jiems toks mokymo būdas tinka. Bet buvo ir tokių vienetų, kurie pasijautė atostogaujantys ir mokslu tik pajvairindavo savo laisvas dienas. Taigi ne kiekvienam nuotolinis mokymas tiko, ne kiekvienam toks labiau savarankiškas darbas „prilipo“ prie širdies. Bet manau, kad karantinas – visiems įdomi pamoka ir visi ko nors išmokome.

2019/2020 m. m. Vidugirių mokykloje mokėsi 42 mokiniai. Štai ką apie savo klases pasisakė auklėtojos.

Patys linksmiausi mokinukai mokykloje tai nulinukai ir pirmokučiai. Jie visad kupini jėgų, atviri, nuoširdūs,

Nulinukai ir pirmokai pasiruošę švęsti Kovo 11-ąją

mokantys paguosti ir pralinksminti ne tik draugą, bet ir mokytoją. Visi šoka, dainuoja ir mielai atstovauja mokyklai įvairiose šventėse ir konkursuose. Gaila, jog šie mokslo metai buvo kitokie, nei planuota, ir ne viską suspėjome įvykdyti, bet visi ko nors išmokome. (Auklėtoja Onutė Grėbliūnienė)

Antroje klasėje mokosi 8, o III – 3 mokinukai. Tai linksmi ir energingi vaikai, kurie noriai lanko mokyklą. Jie nuoširdūs, atviri ir draugiški, pilni vaikiško džiaugsmo. Aktyviai dalyvauja mokyklinėse šventėse, kur rodo savo muzikinius ir sceninius talentus. Mokslas jiems sekėsi labai gerai arba gerai. Patinka išvykos. Jų mėgstamiausios pamokos tai sportas ir informatika. Darbas su auklėtiniais suteikė man daug malonių ir jaudinančių akimirky. (Auklėtoja Irena Nevulienė)

Kaip IV–V klasių auklėtoja džiaugiuosi galėdama globoti tik keturis, bet labai šaunius, nuoširdžius mokinčius. Kadangi šie mokslo metai buvo visiškai kitokie, sužlugdė mūsų

planus dėl išvykų ir švenčių. Tačiau spėjome dar dalyvauti keliuose konkursuose, pernaktoti mokykloje, pasilinksinti diskotekose... Vaikučiai

visada buvo aktyvūs. Jie vaidino, šoko, dainavo ir netgi grojo akordeonais bei energingai sportavo. Kadangi sulaukėme ilgai lauktų vasaros atostogų, norėčiau visų pirma padėkoti savo auklėtiniais už šypsenas, kartais liūdesį, paprastumą ir darbą. Visiems mokiniams linkiu saugių, saulėtų ir įdomių atostogų. (Auklėtoja Vida Tumelienė)

VI–VII klasė jungtinė. Tai 6 mielos mergaitės ir 5 drąsūs berniukai. Šeštokai energingi, atviri, žingeidūs, mėgstantys graužti ir kiečiausias mokslo šaknis šypsniukai, o septyntokai – rimti, neatviraujantys, bet nuoširdūs. Visi geranoriški ir aktyviai įsijungiantys į mokyklos gyvenimą vaikai. (Auklėtoja Gražina Kibyšienė)

Mūsų mokykloje mokėsi septyni aštuntokai: trys mergaitės ir keturi berniukai. Mergaitės labai darbščios, berniukai šiek tiek mažiau. Apskritai visi kultūringi, draugiški. Visi dalyvavo mokyklos šventėse, išvykose (nors jų šiais metais buvo nedaug dėl visiems žinomos priežasties).

IV–VIII kl. mokiniai dalyvauja iškilnėse Lietuvos partizanams Jurgui Krikščiūnui-Rimvydui ir Vytautui Prabuliui-Žaibui atminti Šlynakiemyje. 2019 m. gruodžio 13 d.

Aštuntokai su savo tėveliais pasodinę berželį mokyklos kieme

Šioje mažytėje grupėje buvo ir šokėjų, ir dainininkų, ir poezijos mėgėjų, ir vaidintojų, ir muzikantas. Gal ne visada jiems patikdavo suaugusiųjų pasiūlymai, bet tai suprantama – norėjo patys būti kūrybiški. Mokslas sekėsi vieniems labai gerai, kitiems prasčiau, bet visi laimingai užbaigs mokslą šioje mokykloje. Gaila juos išleisti. (Auklėtoja Irena Mackevičienė)

Atsisveikinant aštuntokus pakalbinau jų tėvelius. Štai keli pasisakymai.

Vidugirių mokyklą prisiminus – šypsausi. Labai maloniai prisimenu čia praleistus 8 gyvenimo metus. Pažinau tikrai labai vertingus žmones, su kuriais ir dabar, po 20 metų, noriai bendrauju. Čia užsimezgė pačios vertingiausios draugystės. Mokytojai buvo mieli ir draugiški. Jei tik buvo reikalas, jie mielai padėdavo, paaiškino, paguosdavo. Aišku, kai reikėjo – pabardavo, bet jaunam žmogui kažkiek to ir reikia. Čia susiformavo mano pomėgiai, supratau, kurie mokslai man prie širdies, o kurie nebūtinai. Kiekvienas galėjo dalyvauti būreliuose – šokių, dainų, kiekvienais metais statomame spektaklyje, konkursuose, vykti į ekskursijas. Čia tikrai nieko netrūko. Jei

kas norėjo siekti aukštųjų mokslų, pagrindai, kuriuos įgijome šioje kaimo mokykloje, buvo pakankami, kad įstotum į gerą vidurinę mokyklą, o vėliau studijuotum. Geros patirties vedama ir savo sūnų Matą leidau į šią mokyklą, kurią jis šiemet sėkmingai baigia. (Violeta Vasiliauskienė)

Mano dukra Vidugirių mokykloje praleido septynerius metus, kupinus puikių ir malonių įspūdžių. Pasirinkome šią mokyklą visų pirma dėl to, kad ji arti, ir dėl šeimyniškos atmosferos. Buvome kaip viena didelė šeima, kartu šventėme įvairias mokyklos šventes, dalyvavome ekskursijose. Niekuomet neišgirdome jokio blogo žodžio, nebuvome atstumti. Esu labai dėkinga šios mokyklos mokytojams ir darbuotojams. Jie buvo mūsų vaikams kaip antrieji tėvai, visada būdavo šalia ir juos globojo. Jie atidavė savo širdį, stengdamiesi, kad mūsų vaikai išaugtų geri žmonės. (Alicija Petruškevičienė)

Mes, Teresė ir Silvestras Čerlioniai, leidome mūsų dukras į Vidugirių mokyklą norėdami išlaikyti lietuviybę. Esame labai patenkinti mokytojais, mokyklos darbuotojais bei visais čia esančiais žmonėmis. Šioje mokykloje kiekvienas gali jaustis laisvai.

Čia yra šilta, nuoširdi ir gera atmosfera. Visa mokyklos bendruomenė sudaro vieną didelę šeimą. Esame labai patenkinti, kad galėjome čia leisti mūsų dukras. Sunku bus išsiskirti su šia mokykla. Sugrįšime į ją mielais prisiminimais.

Kai mūsų vaikai lankė Pristavonių mokyklą su I–III klasėmis, mokytojų, mokinių ir tėvelių ryšiai buvo šeimyniški. Tad ją uždarius nekilo abejonių, į kurią mokyklą leisti vaikus. Nenusivylėme. Ir vaikai, ir tėvai čia jaučiamės laukiami, suprasti.

Kartais, kaip ir šeimoje, pasitaiko visko, bet gerai, kad problemos yra sprendžiamos. Mes, tėveliai, visada stengėmės remti mokyklą. Mat suprantama, kad mažai mokyklėlei dažnai trūksta lėšų. Šiemet dukra ją baigia. Esame patenkinti, kad mūsų pasirinkimas pasirodė geras. (Teresė ir Darius Radzevičiai)

Vidugirių mokykloje mokėsi mano seneliai, tėvai, aš. Dabar ją lanko mano vaikai. Sūnus Edvinas šiemet ją baigia. Manau, kad ši mokykla išliks dar daugeliui kartų. (Aldutė Kmieliauskienė)

Pabaigoje Vidugirių mokyklos direktorės Onutės Samulevičienės padėkos žodžiai: „Dėkoju visai „mokyklos šeimai“ už sėkmingai prabėgusius dar vienus mokslo metus. Šie metai buvo neįprasti, kitokie, bet visi ko nors naujo išmokome, įgijome naujos patirties. Mokiniais linkiu saugių, sveikų ir įsimintinų atostogų. Tėveliams dėkoju už aktyvų dalyvavimą mokyklos gyvenime, rūpinimąsi ir pagalbą. Ypač nuoširdžiai ačiū tariau aštuntokų tėveliams, kurių atžalos jau nelankys mūsų mokyklos. Iki susitikimo mokykloje rugsėjo 1-ąją!“

Seinų lietuvių „Žiburio“ mokykloje

ALGIRDAS VAICEKAUSKAS

Seinų lietuvių „Žiburio“ mokyklą 2019/2020 mokslo metais lankė 111 mokinių: 31 vaikų darželyje ir 80 pagrindinėje mokykloje. Tai jau penkiolikti mokyklos gyvavimo metai. Veikė dramos, sporto, instrumentinis, šokių, dainų būreliai.

Jauniausieji mokiniai nuo rudens dalyvavo projekte „Moku plaukti“ – kartą per savaitę vyko į plaukimo pamokas Suvalkų vandens parke. Vyresnieji su mokytojomis Danute Valukonyte ir Irena Gasperavičiute dalyvavo Kauno technologijos universiteto organizuojamoje mokslo mugėje „Erdvėlaisis Žemė“, kur demonstravo eksperimentus. Jaunesnieji knygų mugėje Lazdijų viešojoje bibliotekoje susitiko su vaikų ir jaunimo literatūros autore Kazimiera Kazijievaite. Dalyvavome mokinių konferencijoje „Dzūkijos krašto švietėjai“ Lazdijų krašto muziejuje, dainų ir šokių festivalyje „Darni mūsų šeimynėle“ Vilniaus lietuvių namuose. Festivalio dalyviai aplankė Anykščių apylinkes, dalyvavo duonos kepimo edukacinėje programoje Arkliaus muziejuje. Lazdijų krašto muziejaus darbuotojai buvo atvykę į mūsų mokyklą. Kalėdų laikotarpiu mokiniai nuvyko į tradicinį susitikimą su Lietuvos Respublikos Prezidentu Gitanu Nausėda.

Moksleiviai dalyvavo šiuose konkursuose: dailės darbų „Pavojai žemės ūkiui darbuose“, „Matematikos ekspertas“, Chemijos konkurse vaivadijos mastu (dalyvavo vienas mokinyš, kuris pateko į antrąjį konkurso etapą).

Kaip ir kiekvienais metais daug dėmesio buvo skiriama mokinių

Atsisveikinimas su aštuntokais. 2020 m. birželio 26 d.

skaitomumo skatinimui. Jie buvo susitikę Seinų viešojoje bibliotekoje su vaikų knygų autore Roksana Jendžejevska-Vrubel (Roksana Jędrzejewska-Wróbel). Glaudžiai bendradarbiavome su Lazdijų viešąja biblioteka. Jos darbuotojai lankėsi mūsų mokykloje su edukacine programa, pristatė knygą „Pepė Ilgakovinė“. Atvežė naujų knygų vaikams. Pradinių klasių mokiniai galėjo jas skolintis ir skaityti namuose. Jie skaitė knygas, kūrė skaitymo medžius ir dienoraščius. Mokiniai dalyvavo prekybos centro „Boružėlė“ paskelbtoje skaitymo akcijoje „Skaityk kiekvieną dieną“. Mokykloje taip pat vyko skaitymo konkursai įvairioms amžiaus grupėms.

Bendradarbiavome su policija, gaisrininkų tarnyba ir sveikatos apsaugos darbuotojais. Dalyvavome akcijoje „Saugus kelias į mokyklą“ –

mokiniai buvo supažindinti su saugaus eismo taisyklėmis.

Ypač glaudžiai bendradarbiavome su Lietuvos kariuomenės Kuniškaiškio Vytenio bataliono kariais. Kiekvienais metais Lietuvos kariuomenės dienos proga jie lankosi pas mus, pagerbiame Berznyko kapinėse palaidotų Lietuvos savanorių atminimą, vėliau vyksta renginys mokykloje. Apskritai „Žiburio“ mokyklos mokiniai globoja Lietuvai ir mūsų krašto istorijai svarbias vietas: J. Kauko kapą, savanorių kapus Seinų kapinėse ir Berznyko kapinėse, vyskupo Antano Baranausko paminklą, paminklą, skirtą mūsų krašto savanoriams, žuvusiems už Lietuvos laisvę, esantį „Žiburio“ mokyklos teritorijoje.

Mokykloje vyko daug renginių: Užgavėnės, Naujmetinė eglutė, Senelių diena, Sausio 13-osios aukų

Minint Lietuvos kariuomenės dieną

Irenos Gaspavaičiūtės nuotr.

pagarbimas. Kartu su „Lietuvių namų“ kolektyvais „Žiburio“ mokiniai paruošė Vasario 16-osios šventę.

Daug renginių ir išvykų sutrukdė COVID-19 pandemija. Mokykla uždaryta ir mokymas vyko tik nuotoliniu būdu. Buvo suplanuota daug festivalių, konkursų ir išvykų. Dalį atidėta rudeniiui, kiti renginiai vyko nuotoliniu būdu, pvz., dailės konkursas „Adata korona“. Tai buvo neeilinė situacija mokyklos bendruomenei, mokiniams, jų tėvams ir mokytojams, tačiau bendromis jėgomis ir šį egzaminą išlaikėme.

Dėkoju Seinų miesto burmistrui Arkadiušui Novalskiui (Arkadiusz Nowalski), kuris paskolino mokyklai 9 kompiuterius nuotoliniam mokymui. Ačiū visiems mokytojams, mokyklos darbuotojams, mokinių tėvams, kurie remia mūsų mokyklą leisdami į ją savo vaikus ir aktyviai įsitraukdami į mokyklos gyvenimą, būrelių vadovams, „Lietuvių namų“ direktorei Onutei Nevulienei ir darbuotojams, A. Baranausko fondo tarybos pirmininkei Jolantai Jonušonytei bei valdybos pirmininkei Danutei Valukonytei, LLB pirmininkei Jolantai Malinauskaitei-Vektorienei, Punsko Dariaus ir Girėno

mokyklos direktoriui Jonui Vydrai, Punsko savivaldybės vaikų darželio direktorei Alicijai Valinčienei, Vidugirių pagrindinės mokyklos direktorei Onutei Samulevičienei, Punsko Kovo 11-osios licėjaus direktoriui Alvydui Nevuliui, Punsko valsčiaus

virsaičiui Vytautui Liškauskui, Šv. Kazimiero draugijos pirmininkui Algirdui Vektoriumi, LLEKD pirmininkei Aldonai Vaicekauskienei už bendradarbiavimą. Dėkoju mokyklos rėmėjams Jeronimui ir Irenai Šalčiūnams, Gediminui Žilinskui (ypač už vertingų knygų siuntą iš Jungtinių Amerikos Valstijų),

visiems, kurie skiria 1 proc. pajamų mokesčio mokyklos labui. Ačiū LR konsulatui Seinuose už nuolatinę paramą. Jūsų visų indėlis yra labai svarbus lietuviybės puoselėjimui Seinų krašte.

Trečiokės

Irenos Vaicekauskieneš nuotr.

Suvalkuose

TERESĖ JONUŠKIENĖ

Sveikinu visus sulaukusius vasaros atostogų. Pagaliau saulė, šiltas vanduo, gausus vėjelis ir puiki nuotaika vilioja mus į lauką. Aišku, negalime pamiršti, kad vis dar reikia laikytis tam tikrų nustatytų taisyklių, bet gera pabūti gamtoje, atsipūsti ir atsipalaiduoti, nes pastaraisiais mėnesiais labai daug laiko praleidome namuose prie kompiuterių. Visas darbas vyko uždaruose kambariuose prie rašomųjų stalų.

Šie mokslo metai buvo sunkūs mokiniais, mokytojams ir tėvams. Mokiniai turėjo sėdėti prie kompiuterių, mokytojai taip pat, o tėvai – prižiūrėti vaikus, kad viskas būtų atlikta laiku. Tai buvęs tikras išbandymų metas. Mokytojams ir mokiniams

labai trūko tiesioginio kontakto, kurio niekas negali atstoti.

Pirmąjį mokslo metų pusmetį vaikai kaip paprastai skubėjo į pamokas. Čia daug skaitėme, rašėme, kalbėjome, aiškinomės gramatikos taisykles. Keliavome po mūsų brangią

Lietuvą, ėjome jos garbingos istorijos takais. Žiemą suruošėme mokykloje Kalėdų eglutę. Kartu su mokytoja Rūta Burdinaite pastatėme spektakliuką. Susilaukėme svečių. Pas mus apsilankė ne tik Kalėdų Senelis, bet ir vaikučių žaidimų animatorė Onutė Valenskienė. Labai smagiai kartu praleidome įspūdingą vakarą, kuris mokiniams suteikė daug džiaugsmo.

Lietuvių kalbos pamokas lankantys mokinukai taip pat dalyvavo Vasario 16-osios minėjime. Mums didžiulė garbė ir pasididžiavimas, kad esame tokios kilnios tautos vaikai. Skamba lietuviškas žodis, dainos, eilės ir jauti, kad vyksta kažkas labai svarbaus, kad esi reikalingas, kad visi esame vienuma.

Viliuosi, jog naujieji mokslo metai bus ramesni, kad vėl turėsime sąlygas dirbti kartu. O dabar visiems linkiu gerų atostogų ir daug sveikatėlės.

Onutės Virbylienės nuotr.

Onutės Virbylienės nuotr.

Ištark, išgirsk, išsaugok

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

RŪTA BURDINAITĖ

Minint Gedulo ir vilties dieną jau penktą kartą vyko pasaulinio masto atminimo akcija „Ištark, išgirsk, išsaugok“, kurios metu siekiama įgarsinti daugiau nei 40 000 Lietuvos tremtinių bei politinių kalinių vardų ir likimų.

Šiomet prie minėtos akcijos gražiai prisijungė Punsko lietuvių kultūros namų teatrai: vaikų „Kregždutė“, jaunių „Kregždė“ ir suaugusiųjų Klojimo teatras. Visų šių grupių vadovė bei minėjimo scenarijaus sumanytoja – režisierė Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė.

Birželio 14-osios vakarą prie Purnos ežero rinkosi artistai bei renginiu susidomėję žiūrovai. Scenoje stoviniavo grupė įvairaus amžiaus žmonių, apsirengusių penktojo dešimtmečio stiliaus drabužiais. Jos vidurį užpildė lagaminų ir ryšulių krūva.

Režisierėi prabilus, visi su nerimu klausėsi žodžių apie 1941-ųjų

birželio 14-ąją prasidėjusius lietuvių trėmimus į Sibirą.

„Jei ne auksinės vasaros, ne mėlynos vasilkos, nebūtume atėję čia, kur slenka dienos pilkos...“

Niūniuodami dainos žodžius, tarsi vykdami į nežinią, artistai lipo į pakalnę ir pasklido ežero pakrantėje. Jų lagaminuose buvo tai, ką vežami žmonės greitomis suspėjo pasiimti: kryželis, maldaknygė, duonos gabaliukas, lininė staltiesė – vilties, skausmo, namų

Kornelijos Maulurītės nuotr.

Kornelijos Maulurītės nuotr.

Irenos Lila nuotr.

ilgesio, kančios ir visų kitų Sibire patirtų jausmų simboliai. Tarp tų daiktų – ir knygos, kuriose surašyti tremtinių gyvenimai ir prisiminimai. Po akimirkos jos prabilo skaitančiųjų lūpomis ir visa pakrantė suaimnavo viena didele rauda, patirtos skriaudos ir neteisybės aimana.

„Išvažinėjant iš sodybos matėme, kaip lentomis užkalinėjo trobos langus... mama, kurgi mes eisime, ką mes padarėme?.. vežė ilgai, vis pagrasindami, kad atskirs nuo mamos... miegodavom sėdėdami ant grindų, ant maišų, alkani... to nebuvo, to nebuvo, kartoju... bet per daug aštrus alkio skausmas viduriuose, per daug gilios žaizdos nuo vežimo kilpos... ir tas nenumaldomas noras gyventi, gyventi, gyventi, grįžti, po velnių, į gyvenimą...“ – šauksmu ataidėjo žodžiai iš 1941-aisiais prasidėjusio ir ištisą dešimtmetį trukusio siaubo.

Mūsų žiūrovai dar nelabai įpratę prie tokių renginių, madingai vadinamų performansais. Tačiau dalis jų vis dėlto ėjo nuo vieno skaitančiojo prie kito ir klausėsi dažnai šurpą keliančių istorijų. Išgirdo tremtinių balsą, jų sukurtas eiles, išvežtųjų pavardes.

O skaitymams palaiapsniui nutilus, „tremtiniai“, lydimi graudžių Arnoldo Vaznelio virkdinamo smuiko garsų, niūriai tylėdami nužingsniauvo ežero lieptu – lyg ešelonas į paskutinę kelionę. Jų lagaminai išsirikiavo išilgai liepto tarsi traukinio vagonai ant bėgių, tarsi negrįžusiųjų kapai. O prie kiekvieno – puokštelė lauko gėlių ir žvakelė...

Tokiu būdu buvo ištarta tai, ką visi turėtų išgirsti ir, režisierės žodžiais kalbant, išsaugoti atminimą tų, kurie savo gyvybes paliko ten, Sibiro platybėse, amžino įšalo žemėje...

Pašto ženklas „Kulinarinis paveldas. Šaltibarščiai“

Lietuvių meilė šaltibarščiams yra įgavusi pačių įvairiausių formų – nuo skirtingų skonių ar net tekstūros sriubos iki jais puoštų drabužių. Birželio 19 d. šaltibarščiai įgavo dar vieną unikalią formą – Lietuvos paštas išleido šiam vasariškam patiekalui skirtą pašto ženklą.

„Smagu vasarą pasitikti ryškiomis ir kiekvienam lietuviui artimomis naujienomis – tokiomis karštomis dienomis šaltibarščiai karaliauja bene ant kiekvieno stalo. Šaltibarščių pašto ženklu pažymėti laišakai galėtų tapti ir simboliniais linkėjimais iš Lietuvos užsienyje gyvenantiems artimiesiems ir draugams, kuriuos dėl esamos situacijos gali būti sunkiau aplankyti“, – sako Lietuvos pašto Korporatyvinių reikalų departamentu vadovė Vaida Budrienė.

U. Žilytės kurto pašto ženklo „Kulinarinis paveldas. Šaltibarščiai“ nominalas – 0,49 Eur, tiražas – 120000 vnt. Kartu su pašto ženklu buvo išleistas ir pirmos dienos vokas.

Šių pašto ženklų galima įsigyti didžiausiuose Lietuvos pašto skyriuose Vilniuje ir Kaune, taip pat elektroninėje Lietuvos pašto filatelijos parduotuvėje. Nors jie skirti siųsti Lietuvoje, ant voko užklįjavus papildomą pašto ženklą, šaltibarščiais pažymėtus linkėjimus galima išsiųsti ir į užsienį.

Visai neseniai Lietuvos paštas pristatė ir šaltibarščių iliustracija papuoštą LP EXPRESS siuntų savitarnos terminalą. Didžiausias šaltibarščių dubuo pasaulyje – beveik 10 metrų ilgio – nugulė Vilniuje, ant Antakalnio mikrorajone stovinčio

siuntų terminalo. Unikalią iliustraciją siuntų terminalui sukūrė menininkas Tautvydas Vidugiris – būtent šio kūrėjo darbas Lietuvos pašto organizuotame konkurse „Nepriklausomi“ sulaukė daugiausiai visuomenės palaikymo.

„Išleisti pašto ženklą, skirtą šaltibarščiams, buvo nuspręsta dar prieš metus. Tuo metu net neturėjome minčių apie šaltibarščiais papuoštą siuntų terminalą, tačiau labai džiaugiamės šiuo sutapimu – vasarą pradėjome ryškiai, išskirtinai ir tuo, kas taip artima kiekvienam lietuviui. Siuntų terminalas vos per kelias dienas tapo traukos objektu – klientams smagu ne tik atsiimti ar išsiųsti siuntą, bet ir nusifotografuoti šalia“, – sako V. Budrienė.

Šaltibarščiams skirtas pašto ženklas priklauso nuo 2016 metų leidžiamai kulinarinio paveldo serijai. Iki šiol buvo išleistas tik vienas toks pašto ženklas, ant kurio pavaizduoti medus ir agurkai.

Lietuvos žiniasklaida

2020 06 22–07 06

Daugiausia diskusijų per pastarąsias dvi savaites Lietuvos žiniasklaidoje sukėlė Vilniaus mero Lukiškių aikštėje supiltas pliažas. Meras Šimašius yra vienas iš liberaliosios Laisvės partijos įkūrėjų. Lukiškių aikštė tapusi simboline, reprezentacine Lietuvos aikšte. Čia po 1863 metų sukilimo yra stovėjusios kartuvės, kur Vilniun atsiųstas generalgubernatorius Muravjovas, pramintas Koriku, įvykdė minėto sukilimo vadų egzekuciją. Taip žuvo Zigmą Sierakauskas ir Kostas Kalinauskas. Taip pat XX amžiuje liūdnai į Lietuvos istoriją įsirašė ši vieta. Čia pat stovi KGB pastatas, kuriame kalėjo ir buvo kankinamas ne vienas kovotojas už Lietuvos laisvę.

Mero siekį ir liberalizmo idėją labai taikliai paaiškina Vygantas Malinauskas bernardinai.lt portale paskelbtame straipsnyje „Pliažas ir liberalioji laisvė“. „Liberalizmas pripažįsta bei pateisina tik dviejų rūšių pareigas – pareigas, kurios kyla iš universalių žmogaus teisių (tų, kurias randame tarptautiniuose žmogaus teisių dokumentuose), ir pareigas, kurias individas prisiima savo noru (iš čia visuomenės sutarties konstrukto populiarumas liberaliajame diskurse). Tačiau liberalizmas atmeta bet kokias pareigas šeimai, tradicijai, kultūrai, tautai, tėvynei. Nes šios pareigos (skirtingai nuo pareigos gerbti individo žmogaus teises) nėra universalios. Jos saisto ne visą žmoniją vienodai, bet tik tam tikrus asmenis, savo kilme susijusius su konkrečia tauta ar bendruomene. Ir (kas liberalizmo požiūriu itin nepriimtina) šių pareigų individas nepasirenka savo noru, bet jas nustato bendruomenė, kultūra ar tradicija.

Pareiga gerbti tam tikrus simbolius,

bendruomenės tradicijas, konkrečios bendruomenės bendrąjį gėrį, kaip ir bet kuri kita pareiga, neišvengiamai nubrėžia laisvės ribas. Tai yra apribojama laisvę elgtis vien tik savo nuožiūra“, – rašo autorius.

„Liberalizmo projektui yra gyvybiškai svarbu įtvirtinti taisyklę, kad Lietuvoje nebėra vietų, kuriose negalėtų atsirasti pliažas tiesiogine ar perkeltine prasme. Diena, kai Lietuvoje nebeliks su tradicija, gerbtiniais simboliais ar kultūra susijusių vietų, kuriose nebus galima įrengti pliažo, ir bus tikroji galutinio liberalizmo triumfo diena. Tai taip pat bus diena, kai šūkis „atiduok Tėvynei, ką privalai“, bus prisimenamas nebent kaip praeities atgyvena. <...>

Lukiškių aikštė yra ypatinga vieta todėl, kad ji tapo mūsų Tautos istorinio naratyvo neatskiriama dalimi. Ir šis naratyvas byloja, kad, be pareigos gerbti žmogaus teises ir laikytis susitarimų, dar egzistuoja ir pareiga atiduoti Tėvynei, ką privalai.

Partizanai šalo tamsiuose ir drėgnuose bunkeriuose ne todėl, kad jiems trūko pliažų miestų centre. Jie šalo bunkeriuose, nes žinojo, kad yra pareigų, kurios yra svarbesnės už privatų interesą ir net už gyvenimą. Ir šis žinojimas, kurį palaiko mūsų istoriniai bei tautiniai simboliai, vis dar įkvepia mūsų dienų jaunąją kartą“, – aiškina Vygantas Malinauskas.

Netrukus Seimas skubos tvarka priėmė įstatymą dėl Lukiškių aikštės Vilniuje memorialinio statuso. Šiuo metu laukiama Prezidento parašo. Justina Gafurova straipsnyje „Disidentų žodis merui ir prezidentui dėl Lukiškių aikštės“ portale respublika.lt paklausė nuomonės apie pliažą kardinolo Sigito Tamkevičiaus, Lietuvos laisvės lygos pirmininko Antano Terlecko,

seselės disidentės Nijolės Sadūnaitės. Jie visi yra kalėję KGB kalėjime, esančiame prie Lukiškių. „Romos katalikų bažnyčios dvasininkas, kardinolas, pasipriešinimo sovietų okupaciniam režimui dalyvis, „Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos“ redaktorius Sigitas Tamkevičius:

Būsiu atviras, sužinojus apie pliažą buvo skaudu. Tokios laisvės aš nesu-prantu. Laisvė pramogauti ir daryti, ką tik sugalvojai, nėra tikra laisvė. Tokia laisvė dažnai veda į vergovę.

Mano nuomonė kategoriška – tai neeilinė aikštė. Čia liejo kraują sukilėliai, šalia kentėjo tūkstančiai žmonių. Manau, ši vieta pliažui netinka. Aikštė turi būti tvarkoma taip, kad būtų išlaikoma pagarba visiems, kurie kentėjo už Lietuvą.

Tikrai žmonės kovojo ne už pliažą. Kovojoje už laisvę ir laisvus žmones. Bet laisvė nėra anarchija ir nėra darymas to, kas tik šauna į galvą. Laisvė yra gyvenimas tiesoje. Šioje situacijoje tiesa yra neabejotina – tai aikštė, kuri labai svarbi mūsų Tautos gyvenimui. O pliažui Vilniuje yra daug kitų vietų. Labiausiai tinka vietos prie vandens telkinių.“

„Disidentas, 11 metų praleidęs sovietų lageriuose, kalėjimuose, tremtyje Antanas Terleckas:

Lukiškių aikštė tikrai nėra vieta pliažui. Man nesuvokiama, kodėl politikai taip elgiasi ir kam tai yra reikalinga. Nei KGB rūmai, nei per jų langus matoma Lukiškių aikštė – ne vieta pramogoms. Tai vietos, kurias reikia gerbti, ir ta pagarba turi būti tinkama.

Aš daugybę metų buvau kalinamas tuose rūsiuose. Buvo tokių, kurie ten praleido 20 ir daugiau metų. Gal to nepatyrusiam sunku suprasti. Galiu drąsiai pasakyti, kad ne už tokią laisvę

kentėjo kaliniai ir mirė laisvės kovotojai. Iki šiol puikiai atsimenu, kaip su kitais kaliniais svajodavome, kad vieną dieną mes išeisime iš kalėjimo į laisvą Lietuvą ir pamatysime Lukiškių aikštėje stovintį Vyti – mūsų nepriklausomos valstybės simbolį.“

Disidentė Nijolė Sadūnaitė apie pliažą respublika.lt sako: „Mane šiurpas nukrėtė. Labai skaudu. Tai yra išsityčiojimas. KGB darbuotojai taip nesityčiojo, kaip laisvoje Lietuvoje tyčiojasi valdžia. Čia korė sukilėlius ir kankinius. Man atrodo, kad pliažo įrengimas Lukiškių aikštėje yra proto užtemimas. Vilniuje yra milijonai vietų pliažui... Ką žmogus turi galvoti, tai nusprendamas? Kasdien meldžiuosi už Vilniaus merą R. Šimašių. Man gaila šio žmogaus. Įdomu, ką jis galvotų, jeigu ant jo artimųjų kapų būtų įrengtas pliažas? Jeigu iš jo artimųjų taip išsityčiotų?“

Zurnalistės paklausta, kaip mano, ar toks sprendimas galėjo būti priimtas netyčia, nepagalvojus, Nijolė Sadūnaitė atsakė: „Arba tai nesusi-pratimas, arba bloga valia. Manau, tai gali būti užsakymas. Netikiu, kad jaunas žmogus taip neprotingai elgtųsi. Turbūt tai yra sąmoningas pasityčiojimas. Kitaip negaliu to paaiškinti. Lietuvoje vyksta kažkas labai negero.“

Džiaugiuosi, kad pandemija leido bent šiek tiek susimąstyti, jog esame nukrypę nuo tiesos kelio į šunkelius. Baisiausia – mūsų dvasinė pandemija. Ji baisesnė už fizinę. Nes piktas žmogus yra labai nelaimingas. Kitaip jis nebūtų toks piktas. Tai yra vargdieiniai, už kuriuos kasdien meldžiuosi.

Yra žmonių, kuriems Nepriklausomybė nepatinka, nes okupacijos laikais jie gyveno geriau nei dabar. Pavyzdžiui, kolaborantai, okupantų vergai. Tuomet jiems nereikėjo rūpintis ateitimi, jų butis buvo turtingesnė. Viskas tik dėl materialinių vertybių. <...> Aš KGB kalėjime praleidau 10 mėnesių. Po to dar 3 metus buvau ištremta į Sibirą. Tai nepalyginama su tuo, ką kitiems teko iškęsti.

Be to, niekada per savo gyvenimą taip arti nejutau Dievo, kaip ten. Tai mane sustiprino, pripildydavo pakylėjimo. KGB brolius labiausia erzino mano gera nuotaika.

Manęs kartais paprašo vesti ekskursiją KGB rūmuose. Nuolat stebiuosi, kaip kitataučiai, atvykę į Lietuvą, išgyvena mūsų istoriją, su pagarba jos klausosi, stebisi. Visi mūsų istorijos kankiniai yra mūsų šaknys. Mes turime į jas remtis. Turime išsaugoti pagarbą istorijai. Nežinau, koks būtų jausmas dabar matant pliažą per KGB rūmų langus. Turbūt ir mažam vaikui aišku, kad pliažui čia ne vieta.“

„Vakaro žinioms“ paskelbus, kokias algas gauna Lietuvos radijo ir televizijos (LRT) darbuotojai, visuomenėje kilo pasipiktinimas. Panašiai situaciją vertina taip pat žinomi politikos, ekonomikos ir kultūros atstovai. Pasirodo, generalinė LRT direktorė Monika Garbačiauskaitė-Budrienė gauna 5,9 tūkst. eurų mėnesio algą, Administravimo ir veiklos vykdymo departamento vadovas Tomas Rytel – apie 8,3 tūkst. eurų, Interneto departamento vadovas Ričardas Baltaduonis – per 10 tūkst. eurų, arba daugiau nei šalies prezidentas G. Nausėda (9515 eurų) ar premjeras S. Skvernelis (5628 eurai).

Ekonomistas P. Gylys sako, kad jo komentarą reikėtų padalinti į dvi dalis – į dalį apie viešojo sektoriaus algų disproporciją ir dalį apie LRT mokamų algų absurdišką santykį su LRT teikiamų paslaugų kokybe. Pasak jo, atlyginimai turi atitikti ir darbo kokybę. Jei LRT atliktų savo misiją, dar galima būtų kentėti. Tačiau LRT, užuot informavusi visuomenę, ją dezinformuoja. „Kiek pamenu, LRT metinis biudžetas – apie 44 mln. litų. Ir ką mes gauname už tai? Arba niekalą, arba politinius užsakymus. Ir jokios nuomonių įvairovės, nešokantys pagal LRT dūdelę eteryje nepageidaujami“, – reziūmavo P. Gylys.

Meno žmonės buvo atsargesni, nes

bijo sulaukti LRT sankcijų – neįsileidimo į eterį ar net purvo pylimo. Aktorė L. Kalpokaitė sako, kad milžiniškų algų gal ir nebūtų gaila, jeigu bent jau laidų kokybė būtų ideali. „O tai priklauso nuo vadovų <...> Koks yra dabartinis? Žinote, aš jums tiesiai šviesiai pasakysiu: jei išsakysiu savo nuomonę, sulauksiu sankcijų“, – trumpai įvertino situaciją aktorė. Panašiai kalbėjo ir tapytojas prof. G. Kazimierėnas: „Galiu tik pasakyti, kad LRT reikėtų tobulinti nuomonių įvairovę, bendrauti su visuomenė. LRT turi turėti jėgų nutolti nuo komercinių kanalų turinio ir atlikti pareigą valstybei. Yra visuomenės informavimą reglamentuojantis įstatymas ir jį reikia vykdyti.“

Dar griežčiau nei P. Gylys pasisakė V. Radžvilas. Jo manymu, degradavusios visos Lietuvos televizijos, tačiau galima drąsiai teigti, kad padėtis vadinamajame nacionaliniame transliuotojume (LRT) gerokai blogesnė nei liūdno atminimo direktoriaus Kuolelio laikais. LRT „užsiima atvira antitautinių ir antivalstybinių idėjų propaganda, kuri daugeliu atžvilgių yra ciniškesnė ir primityvesnė, negu sovietmečio laikais. Yra diegiama vadinamoji globalios Lietuvos ideologija, kuri iš esmės yra ne kas kita, o vakarietiška to paties komunizmo, iš kurio tokiais vargais manėme išsilaisvinę, versija. Ta propaganda kai kuriais atžvilgiais efektyvesnė, nes ji yra paslėpta, didelę jos dalį įvelkant į pramogų formą. <...> Kalbame ne apie paprastą ideologinį doktrinavimą, bet tiesiogine to žodžio prasme Lietuvos istorijoje dar neregėtą elementarų tautos nužmoginimą“.

„Paskutinis šiandienos patyčių įrodymas – pliažas Lukiškių aikštėje birželio 23-iosios išvakarėse – yra tos pačios nuosekliai vykdomos ideologijos dalis. Be abejo, tokie veiksmai nebūtų buvę galimi be parengiamojo idėjinio auklėjamojo darbo, kurį kaip tik ir darė mūsų šaunioji LRT“, – liūdnai reziūmavo filosofas.